

۱۴۵۹
۱۳۱۳

کتابخانه مجلس شورای اسلامی

کتاب دیوان ضیاءالمرین خاتمه لغزین

مؤلف

موضوع

شماره اختصاصی (از کتب اهدائی : غلامحسین سرود

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب

۱۲۹۰۱۸

جایی

اهدائی

۹۶۷۴

سرود

20

کتابخانه خاصه

شاهزادہ مسیحی بہ سرور

ديوان بلاغت خوان مولانا الشيخ مجدد طريق

نقشبندی ضیاء الدین خاند

قدس سره العزیز

129.1A

cm

❖ ❖ (بسم الله الرحمن الرحيم) ❖ ❖

دهید از من خبر آن شاه خوبان را به پنهانی
که عالم زنده شد بار دیگر از ابر نیسانی
صف نظاره کان در انتظارش چشم در راهند
پری رویان همه جعند و مطرب در غزل خوانی
خرامان و چن با صد هزاران عشوه و داستان
کنند تشریف را یکدم بسخن گلشن ارزانی
گذارد از کف و پالاله را مرهم بداغ دل
نهد داغ غلامی لاله رویان را به پیشانی
برد آب از لطافت تازه کلهای بهاری را
دهد آب از بحالت نو نهالان گلستانی
غلام قد خود سازد همه از آد سروان را
دهد شمشاد را از لاف رعنائی پیشانی

کند

کند آکنده از رشک رخس گلرابخون دل
کند شرمند طاوس چن را از خرامانی
شود روشن بدیدار شریفش دیدم تر کس
دهد از پای یوسش سنبل تراز پریشانی
بوجه داوری در عزم کشت گلستان امروز
کند گلزار را غیرت فزای باغ رضوانی
که هست اندر زناکت سخت بنیاد جدل محکم
ز نوزادان بستانی چو خوبان شبستانی
ز یکسو دلبران هر هفت پرده برقع افکنده
همه هستند رشک خامه صور تکرمانی
ز دیگر سو بد انسان شد گلستان خرم و خندان
نباشد حاصل تحریر و صفش غیر حیرانی
بکلك صنعت آرا منشی قدرت بدیعیها
نوشته بر حواشی چن از خط ریحانی
بنفشه میرند با خال جانان لاف هم رنگی
کلی شبنم زده چون در بارویش خوی افشانی
کند راز دهن را غنچه فاش آهسته آهسته
بدیده میکند تر کس اشا رنهای پنهانی
ریاحین از خط و سنبل ز زلف دلبران کوید
زند سروی سهی با قد خوبان لاف همسانی
بروی برک کل هر قطره ژاله میچکد کوی
که بر اهل یمانی رسته هر وارید عمانی
ز فرش سبزه گلشن بر زمره میرند طعنه
بخندد بر شکفتن لاله بر یا قوت رمانی

دم از اعجاز عیبی میزند باد سحر گاهی
 نشان میبخشد از احبای موقی ابر نیسانی
 ز جوش کریمه وابر بهاران کل همی خندد
 چو معشوقان بی باله از خروش عاشق فانی
 هزارا نوابیوی کل دیگر ره دیده شد روشن
 بسان چشم یعقوب از شمیم ماه کنعانی
 سمندر ها شدند از سایه کل آتشین آبی
 و جوش بر زلف کستان کشتند بستانی
 کستان سبز و طوطی سبز خینا سبز در سبز است
 نکبسا را درین محفل کجا زبید خوش الحانی
 هزاران کل شکفتند از نسیم صبح در یکدم
 چو دلهای مریدان از نگاه قطب ربانی
 چراغ آفرینش مهر برج دانش وینش
 کلید کنج حکمت مخزن اسرار سبحانی
 مهین رهنمایان شمع جمع اولیای دین
 دلیل پیشوایان قبله اعیان روحانی
 امین قدس عبدالله شه کز التفات او
 دهد سنگ سیه خاصیت لعل بدخشانی
 امام اولیاسیاح پیدای خدای بینی
 ندیم کبریا سیاح دریای خدا دانی
 اگر چه مشعلستانش بود شهر جهان آباد
 ولی از مشعلش از قاف تا قافست نورانی
 ز اقصای خطا تا غایت مغرب زمین امروز
 نباشد هیچ کس مانده اواز نوع انسانی

ز خورشید کمالش نیست جز خفاش بی بهره
 بجز احوال نه بیند کس درین عالم وراثانی
 پس از مظهر بجز وی در ضمیر کس نشد مضمر
 کالاتی که ظهر کشت بر قیوم ربانی
 نزید مهر را با فیض اولاف جهاتگیری
 نباشد چرخ را بر قد آوا مکان هم شانی
 نباشد باد را در حضرتش تاب سبک روحی
 نباشد کوه را با همش حد کران جانی
 سبق کویان سابق کرد درین ایام میبودند
 بمحفل می نشستندش بجان بهر سبق خوانی
 سفر اندرون وطن کار مقیمان درش باشد
 برایشان نکذرد بی خلوت اندرانجمن آبی
 بجنب نسبت غرای آن قوم سعادت مند
 بدارد هوش در دم بانظر اندر قدم شانی
 بزرگانیک صد دفتر معارف گفته انداز پر
 بنزدیکش همه هستند اطفال دبستانی
 بسی چون قطب بسطامی و منصور ست در کوش
 انا الحق بر زبان هر کس میرانند سبحانی
 ز اقطاب جهان دعوی همسانش میزید
 سهارا کرسزد با مهر تابان لاف رخسانی
 چنان ارواح زاری ز روحانیش دهلی
 نمیکردد بکرد قلعۀ او فکر انسانی
 اگر چه کافر ستا نیست باشد از وجود او
 بهشت و این سخن نبود خلاف نص قرآنی

بسی پرمهرده کیها بود کلزار هدایت را
 دکرره بافیوضش یافت سرسبز ی ربانی
 اگر معمار لطفش قصر ایمان درین آخر
 اساس از نونه بستی روی بنهادی بوی رانی
 مرانادیده باشد با سرکوش سروکاری
 پس از دیدن عراقی رانه بدبایر ملتانی
 بسی تو یخیخ کردند اهل توران و خراسانم
 بدار الکفر رفتن چون پسندی کر مسلمانی
 بد هلی ظلمت کفرست گفتند و بدل کفتم
 بظلمت روا کرد در جستجوی آب حیوانی
 نشد با طول صحبت زاو لیسای یثرب و بطحا
 مبسر آنچه از وی شد مرانادیده ارزانی
 بجان شو بنده اش ای آنکه میخواهی شدن آزاد
 ز تسویلات نفسانی و تلبیسات شیطانی
 در انکشت آربکردی صخره یکدم خام عهدش
 بموری کی خریدی حاصل ملک سلیمانی
 به بدبختی خود شاید که چون کرد سیه بختی
 دران کو یست دارد میل سوی عالم فانی
 لثمی گفت من نزدیکم و نشنا سمش کفتم
 مکر نقل ابو جهل و محمد را نمی دانی
 ز بنده خاکروبان در شراباد صد زنهار
 ز کفند هند آن اکبر اعظم را باسانی
 تمنای قبولش دارم و دایم که نااهل
 مددیار و ح شاه نقشند و غوث کیلانی

سکیم از سک بسی کمتر تو نجم الدین صفت جانا
 بدین سک بنکر از روی کرم زانسانکه میدانی
 کریزان از نهیب باز نفسم صعوه سان سویت
 زهی دولت بلطف این صعوه را کر باز کردانی
 بخود کن آشنا چون کردیم از خویش بیکانه
 عطای احدی فرما چوما کردیم سلمانی
 بدینسان جان پاکت را باشد مظهر که جانان را
 بچشم اهل بینش این زمان خود جان جانا نی
 ز جام فیض خود کن خالد در مانده را سیراب
 که اولب تشنه تیه است و نو دریایی احسانی
 این بارگاه کبست که از عرش بر تراست
 وز نور کنبدش همه عالم منور است
 وز شرم شمسهای زرش که عین شمس
 در تخته نزد چرخ چهارم بششدر است
 وز انعکاس صورت کل آتشین او
 بر سنک جای لغزش پای سمندر است
 نعمان خجیل ز طرح اساس خوار نق است
 کسری شکسته دل بی طاق مکسر است
 بهر نکا هبانی کفش مسافران
 بزدر کفش هزار چو خاقان و قیصر است
 این بارگاه قافله سالار اولیا است
 این خوابگاه نور و چشم پیمبر است
 این جای حضر تیست که از شرق تا بغرب
 از قاف تا بقاف جهان سایه کسراست

آنکه بعدل پادشاهی گزستایشش
بابره شیرشزه بسی به ز مادر است
برخالد آر رحم که بیوسته همچو بید
روزان زیم زمزمه روز محشر است

تو پادشاه داد گراین کمدای زار
مغلوب دیو سرکش نفس ستمگر است
از لطف چون تو پادشه ستمدیده بنده
از جور اگر خلاص شود و چه در خور است

نااهل و سزای نوازش نیم ولی
نااهل و اهل پیش گریبان برابراست
پیکری فرست بهر منی بینوا بھند
سوی کسی که خالک درش مشک از فر است

دیو مرید در نظر هر مرید او
مانند پشه در گذر باد صرصر است
سالار کاروان طریق هدایت است
آگاه سر بنده کی می آید بر است

آسوده رهرو یست بسر منزل بقا
پنهان بکنن حرم قدس رهبر است
از نام نامیش بود این نکته آشکار
کر جان و دل ز خیل غلامان این در است

دارم ز چشم پرفن او چشم رحمتی
ما مفلسیم دیده او کییا کراست
فی فی مس شکسته ام و دارم این امید
ز سازدم که بانگش مس همه زراست

(ترجیع بند در طریق مدینه منوره در اظهار شوق روضه مطهره)

ساربان تا رحم کن بر آرزو مند ان زار
وعده شد نزدیک و نبود بعد ازین جایی قرار
کن جدا نعمانی کردون فراز برق سیر
پیچیز آب و علف کار آزمایی راهوار

بی تأمل بر کشا بند عقال از زانوش
زمره درمانده کان را این کره واکن زکار

تا کنم برخویشتن آرام و آسایش حرام
تا نهم بیکباره خواب و خورد و راحت بر کار

کرده منزل یکی تا سر نهم در راه دوست
تا کشم در دیده خاکی آستانش سرمه وار

بادیه پیماشد از هر دیده ام صد قطره خون
سوی جانان دیر میخند چرا مشب قطار

نیست تاب سستی جالم از شوق جال
سو ختم از آتش جان سوز و هجران زینهار

حادیا خیر و بلند آهنگ کن آواز را
آرد در قص از نوای جان فرا جاز را

چون منش بخود کن از ذوق حدی بهر خدا
دل ز جاشد تا یکی محمل نمی جنبید ز جای

کوش بر بانگ حدی جان سوی جانان رهنمود
تن بخاک شام و دل بیاد بثر ب در هوای

مهبط وحی خدا و مشرق نور هدی
مغرب مهر سپهر رحمت صدق و صفای

آب حیوان است آبش خاک مشک آمیز او
مرهم کافور بهر خستگان بی نوای

کرد کارا خستگان را مرهم کافور بخش
تشنه کانرا سوی آب زندگی راهی نمای

نشئه لطف الهی یابی از باد هوا
بوی فرودس برین آید از و سر تاپسای

مردۀ صد ساله با صدر عشه می جنبد ز جای
میدمد از جانب یثرب نسیم جا نفرزای
این نه بس وصفش که یثرب چشم شخص عالمست
مردمش فخر جهان سالار آل آدم است

من که سرگردان جانانم چه بک از خانمان
یامراکی در دل آید فکرت سود و زیان
دردل تنکم چنان سودای یثرب زد علم
جای کجایش کجاء دارد درو یاد چنان

یثرب آن خاکست تبع ادم آورد بدل
ز آبدانی اندرونه نام بود و نه نشان
یثرب آن خاکست جبرئیل امین با صد نیاز
آمدی بهر طوافش بر زمین و آسمان

یثرب آن خاکست پیش از خلق آدم صبح و شام
بهری طوفش آمدندی زمره روحانیان
از خیال اینکه خواهد گشت جای دوست بود
بیشتر از آبدانی قبله گاه انس و جان

هست اکنون خواب گاه و نجات بین که من
سالها بگذشت از عمر و نکردم طوف آن
خالدا تا کی نشینی در نجات منفعل
خیر و کردم قدش برکش فغان از سوز دل

السلام ای چهره ات شمع شبستان وجود
السلام ای قامت سرو بهارستان جود

السلام

السلام ای آنکه تا آرامگاهت شد زمین
هست خالتیره راصد ناز بر چرخ کبود

السلام ای آنکه بر تر پایه هر برتری
صد هزار آن ساله راه از ساحت قربت فرود
السلام ای آنکه بر ظلمت نشینان عدم
از تو شد کعبه نور عنایت را کشود

السلام ای آنکه بر کوری چشم نادلان
کردن علینات جواهر سرمه اهل شهود
السلام ای آنکه اعجازت یکی از صد هزار
بر تر از کجایش فسحت که گفت و شنود

السلام ای آنکه پیش از خلق آدم سالها
روی در محراب ابرویت ملائیک در سجود
من کجا و حد تسلیم تو یا خیر الا نام
از خداوند جهانت باد هر دم صد سلام

ای پناه عاصیان سویت پناه آورده ام
کرده ام بحد خطا و التجا آورده ام
بوده ام سرکشته و تبه ضلالت سالها
این زمان روسوی خورشید هدا آورده ام

هست ما را در جهان جانی وای جان جهان
وانهم از تو چون توان گفتن فدا آورده ام
تو طیب عالمی من در دمنده دلفکار
رو بدر کاهت بامید دوا آورده ام

زادۀ بردن بدرگاه کریمان ناسزا ست
شادم آرو بردت بی زاد و راه آورده ام

کوه بردوش از نگاه ورخ زنجالت همچو کاه
دارم امید زوال کوه و کاه آورده ام
شستش را بیک غم از دریای لطفت بس بود
کر چه دیوانی چو روی خود سیاه آورده ام
کر بخالت در کیمت سایم جبین ای جان پاک
انچه خضر از آب یافت من یا بزم ز خاک

سرور عالم من دل داده حیران توام
واله سرکشته سودای هجران توام
شاه تخت قاب قوسین تو من کمتر کدا
کی بود یارای آن گویم که مهمان توام
رجعت عام تو آب زنده کی من تشنه
مرده بهر قطره از آب حیوان توام
دیگران بهر طواف کعبه می آیند و من
سوی سو افتاده کوه بیابان توام
دوش در خواهم نهادند افسر شاهی بسر
کوی سپاهی نهند بر فرق دربان توام
جامیای بلبل دستان سرای نعت دوست
این سخن بس حسب حال آمد ز دیوان توام
رباب افتاده زبان کرکین سکی ام تشنه لب
آرزو مند غم از بحر احسان توام
نفس و شیطانم به پیش آبرو نکذاشتند
حق آنانی ز وصلت کام دل برداشتند

حق آنانی که تا در قید هستی بوده اند
دم بدم در جستجوی خواهش افزوده اند

هو شیارانی که در امر خرد زو خیره بود
لب بتصدیق تو از روشن دلی بکشوده اند
شهر یاران مرقع پوش بی تخت و کلاه
کافسری شاهی ز شاهان جهان بر بوده اند
عمکساران راه داده کردن اندر زیر تیغ
درس روکار وفایت بذل جان بنموده اند
روزه داران را بجهاد از صبح تا هنگام شام
یافته نانی و در راه خدا بخشوده اند
در شمار آن کسانش آرگز روی نیاز
سالها راه وصال را بجان پیوده اند
خالد دل داده را آینه دل ده جلا
نفس شیطانش برنگ معصیت آلوده اند

تو که از لطف توای سرچشمه انعام عام
کارش آرایش پذیر آید بحسن اختتام
عجایب نشئه زین دامن کهسار می آید
تو کو بی بانسیم صبح بوی یار می آید
ز خاکش یافت تسکین زخهای سینه ریشم
تعالی الله چسان از مشک این کردار می آید
نشانی از هلال عید و وصل دوست می بخشد
هر آن نقش ز سم تو سن رهوار می آید
نمی دانم کجای می آید اما اینقدر دانم
دما دم نفخهای طبله عطاری می آید
علامتهای روز و شب بکلی آرمیان برخواست
ز بس نکسته از هم برتوی انوار می آید

اگر نه جای آن سر حلقه مشکین غزالان است
چرا زین خاک بوی نافه تا تاری می آید
بلی این جلوگاه در بای عالم آشوبست
که تصویر نظیرش بر خرد دشواری آید
بهر ساعت دمی آن مایه جان جلوه کر گردد
ز خاکش تا بمحشر نکهت کلزار می آید
نشان از کف و پایش بهر منزل شده پیدا
از آن جاسر مه چشم اولوالابصار می آید
همه آزاد سروان بنده بالای او کردند
خرامان چون بعزم جلوه در رفتاری آید
نکین خاتم جم شد مرا هر دانه سرخی
ز شوق لعل اواز دیده خونبار می آید
دلا هشیار باش از پر تو حسن ازل اینجا
تجلیها دما دم بردل هشیار می آید
به بیداریم دادند آنچه در خوابش نمیدیدیم
سعادت بین مرکز دولت بیداری آید
سخن سر بسته تا کی بانسیم صبحدم خالد
شبهیم خاک کوی احمد مختاری آید
امین لی مع الله محرم اسرار ما اوجی
زهی وصفش که گویم بر تراز بنداری آید
شهی تخت لعمرک شهنسوار عرصه لولاک
مخلد ها شنایش را بروداد آری آید
زمین پای بوسش فرش را بر عرش تفضیل است
سعد و نحس را انکار در آنکار می آید

زایوان جلالتش بر صفوف زائران قدس
صدای دور شود و راز در و دیوار می آید
زهی ایوانکه کمتر بندگان آستان او
ز شاهنشاه روی زمینش عاری آید
ز زین پایه اش شهباز فکرت تا فر از عرش
بمقصد نارسیده خونش از منقاری آید
جنون دوره دار چرخ از سودای پابوسش
ازین معنی چنین در گردش دوار می آید
کز اهل عنادم در رهش خاری خلد بردل
کجا کل چین ز خار گلشنش آزار می آید
مرآتتاری از کبسوی طراش بچنگ افتاد
کجا هر کس سخن از نافه تا تاری می آید
زهی شاهی که ناید غیر اندر رشته وصفش
ز کج عرش اعظم هر دری شهواری آید
دهد بیکار مویش رشته تشبیه را از کف
به نقش چون کمال حسن در اشعار می آید
شنایش از خرد در تنگای امتناع افتاد
معاذ الله چسان از عقل اینمقداری آید
بود از آفرینش آفرینش باد پیمایی
همین جان آفرین از عهده این کاری آید
جهانرا میتوان در دانه خشخاش جا کردن
ولی مدحش بکجا در حیرت افتاری آید
کسی کو هر ود عالم زو بسلك انتظام آمد
چه سودار کو بمش بر سروران سرداری آید

ز اسرار درویش جبرئیل آ که نخواهد شد
 ز بهر شوق صدرش کردی صدبار می آید
 درین موسم بیابان طی مکن پیهوده ای جامی
 که بیت الله بطوف روضه دلدار می آید
 بیمار زو کریمی کز وجود فائض الجودش
 در از دریا کهر از خار کل از خار می آید
 پیایی غنچه لب از تبسم باز نا کرده
 اگر از حسن خلقش بحث در گلزاری آید
 بحسن التفاتش میتوان رستن در آن روزی
 که از کردن فرازان ناله های زار می آید
 کهی مه نیمه میگردد ز اعجاز سرانگشتش
 کهی بر تشنگان از بیخ و اونهار می آید
 سخن بامشک چین از چین کس ویش خطا باشد
 که این هر خسته را هر هم وزان آزار می آید
 نه تنها آهوی وحشی بتصدیقش زبان بکشد
 ز سنک خار به اعجاز او اقرار می آید
 باندک مدتی رفت و بیامد باز را هی را
 که بر پیک خرد پیودنش دشواری آید
 ملائک تا بصدره صف کشیده در سر راهش
 بشارت کوئی و بین هم سید مختاری آید
 اگر پر مشتری خورشید رویش جلوه کر گردد
 مه کنعان بنقد جان سوی بازاری آید
 ز هجرش خوب مینالید زار و توغمی میری
 اگر مردی ترا زین زندگانی عاری آید

کهی دادست نسبت قدر خسارش بسرو کل
 خرد شمر منده این فکر ما همواری آید
 اگر از مهر کوی پرواز انوار و باشد
 و کر کل قطره خوی ازان کل رخساری آید
 بودیک جذبیه از عشق وی پرواز رویش
 نیاز از یسد لان و ناز از دلدار می آید
 ازو خیزد بجلی از درخت وادی ایمین
 وزو بر طور موسی طالب دیدار می آید
 بود حرف مفید و مختصر در بحث نبویش
 برون از آسینش پنجه قهار می آید
 ز جودش ابراکر برخویش کیرد جای آن دارد
 کفش را صد هزاران خنده بر ابجاری آید
 اگر بر پرچکدیک قطره از دریای احسانش
 بخشکی هر طرف صد قلزم زخار می آید
 درین معنی حکیمی کوزدل اندر غلط افتاد
 و ساطت زوست گفت از کیند دوار می آید
 ز سر سینه پاک وی از نص الم نشرح
 همین دانی و بس کان مخزن اسرار می آید
 گذارد انبیا را زهره اندر موقف محشر
 اگر نه جلوه کرد در عرصه اظهار می آید
 کنند ناموس اکبر فخرها از تاشیه برداریش
 بلی زین نکته برخیل ملک سالاری آید
 سخن از وصف اوزین پایه بسی بالاترست اما
 اکبر بر تروم نا اهل را انکار می آید

به بزم قدسیان چون نکته از فضل بشرانند
 نخستین از مهاجر و آنکه از انصاری آید
 جوان مردان کردن جاهد دشمن شور شیرافکن
 که او صاف پیبر در همه تکرار می آید
 ز جود خویش کوشش منده شوای حاتم طائی
 کزو کردن فرازان بحث از ایشار می آید
 نه چون آن مهتران زاده کان سرمایه ایمان
 که در هر منقبت سر دفتر ابرار می آید
 صدیق سروری صدیق اکبر آنکه در شأنش
 بقرآن ثانی اتین اذهما فی الغار می آید
 ملائیک زنده پوش از خرقه پشمینه او بند
 نوید ارتضایش را زبازد دار می آید
 بکام ما ز پا بگذشت ناز و دست ناز آرد
 تو این یاری نه پند اریکه از هریار می آید
 مگر با کشورستان تاج بخشی خرقه پشمینی
 که با عز مش مقارن سطوت قهار می آید
 کز یزدان شکوهش دیودون چون پشه از صرصر
 بجزوی کی چنین کردار از دیار می آید
 ز علم و حلم و عدل و فضل عرفان کالاتش
 خرد سرگشته تراز کردش پرکاری می آید
 فرانکر فته در هر دوسرا هر دوسرا پایش
 چنین باشد کسی کز بخت بر خوردار می آید
 پیاد داستان پورستان راقم برکش
 که بحث از کبر و دار حیدر کرار می آید

کلت مسافه کعبه الامال جدا لمن قد من بالاکمال
 و اراح مریکی الطریح من السری ومن اعتوار الخط والتحال
 نجانی من قید الاقارب والوطن وعلاقة الاحباب والاموال
 وهموم احبتي وحره اخوتي وغموم عمی وخیال الخصال
 ومواعظ السادات والعلماء وملازمة الحساد والعدال
 واعاذنی من وفرة افاکة واجارنی من لومة الجهال
 اعنی روافض آذربایجان التي هم اشنع المخلوق فی الافعال
 ومضلها الکاشی استعمل اذ قد جال سيف نار الجدال
 سحقاله من مدع متر خرف بعداله من منکر قوال
 وخلاة فرس فی حدیث مسند قد بشروا باطاعة الدجال
 وشر اهل الطوس من سمو الرضی ونفوسهم سمو احبة آل
 ومن الخفارة والبلوج المفرطه وتمرد الامراء والاقبال
 ومن الاناعة التي جبلو علی خوض المفاصد واقتحام قتال
 وفساد قطاع الطریق بخیر ومن الجلوس ومالهم من وال
 منعوا الاذان اماره الاسلام اذ ضلوا وخاضوا ببحر الاضلال
 وهجوم امواج البحار الزاخرة واذیة المكاس والعمال
 ومن الثلثة العلاج الطاغية ما مثلهم فی الارض عال غال
 وانا لنی علی المأرب والمنی اعنی لقاء المرشد المفضل
 من نور آفاقه بعد ظلامها وهدی جمیع الخلق بعد ضلال
 اعنی غلام علی القرم الذی من لحظه یحیی الریم البال
 تمثیله ما ساغ الا انه ماناقش الاوباء فی التمثال
 هویم فضل طود وطول الکرم ینوع کل فضیلة وخصال
 نجم الهدی بدر الدجی بحر النقی کثر القبوض خزانه الاحوال
 کالارض حلما والجلال تمکنا والشمس ضوء والسماء معال
 عین الشریعة معدن العرفان عون البریة منع الفضال
 قطب الطرائق قدوة الاوتاد غوث الخلائق رحلة الابدال

شيخ الانام وقبلة الاسلام
 هاد الى الاولى بهدى مخنف
 محبوب رب العالمين من اقتدى
 كم من جهول بالهوى مكبول
 كم من ولي كامل من صده
 كم منكر لعلو شأنه قد درى
 معطى كمال تمام اهل نقبصة
 اخفاء رب العز جل جلاله
 يا اهل مكة حوله در طائف
 ويبت ضيف دعو اركض محسرا
 واسكن بذي الوادى المقدس خالعا
 حجر مقامى مكة بالمطاف وبالصفاء
 ما السعى الا فى رضاه بملتزم
 من شام لمعا من بروق دياره
 آنست من تلقاء مدين مصره
 فهجرت اهلى قائلهم امكشوا
 ونويت هجران الاحبة والوطن
 فطوى منازل فى مسيرة منزل
 فنسيت الحجابى على ميثاقهم
 من لى بتبليغ السلام لاخوتى
 سلب الهوى لى وما فى خاطرى
 قد حال حين تشر فى بوصاله
 يا رب لا احصى شائك انه
 والله لو اعطيت عمرا لا آخره
 واتبع لى فى كل منبت شعرة
 صدر العظام ومرجع الاشكال
 داع الى المولى بصوت عال
 لهداه قل باقدوة الامثال
 نجاة من الحظ كحل عقال
 قد صد عنه عجائب الاحوال
 فاذا قد المولى اشد نكال
 ومزبل نقبص جميع اهل كمال
 فى قبة الاعزاز والاجلال
 واهجر حجازا ان سمعت مقال
 ومنى منى ورمى الايصال
 نعلي هوى الكونين باستجمال
 من طوف حضرت كعبة الامال
 ما الطوف الاحوله بحلال
 بمشام روض الشام كيف يبال
 نارا فبلى البال بالبلبال
 ارجع اليكم غب الاستشعال
 وركبت من الادهم الصهال
 واهابى رساى شملال
 ومواعدى من شوق جمال
 وبسط عذار العذرو والاهمال
 غير الخيب وطيف شوق وصال
 من لى بعطية شكر الايصال
 سغه على من شم ريح زوال
 وتركيب غير الحمد كل فعال
 الفالسان فى الوف مقال

واميط عنى النفس والشيطان
 فصرقت عمرى كلد فى حده
 ما اقدرن على كفاء عطيته
 اين العطايا وهى غير عديده
 اما كيف احدا ناطما او ناثرا
 اله الخلائق فى نعوت كماله
 فالعجز نطقى والتخير فكسرتى
 فكما قضيت الهى فى الشهر
 ووهبت اقداما على طي القلا
 واجتينا حفظا عن الآفات
 ورزقنا تقبيل عتبة قبلة
 فارزق اله العالمين بحقه
 وامننا بلقاءه وبقائه
 زد من حياتى فى اطالة عمره
 واجعلنى مسعودا بحسن قبوله
 وكل يوم فى فؤادى وقعة
 وامتنى مر ضيا ليدى وراضيا
 فالحمد للرب الرحيم المنعم
 كىلا يلهمسان بخطرته فى البال
 بشر اشرى ابد بلا اهمال
 فضلا عن التفصيل بالاجمال
 كيف التكر وهو بعض اقوال
 ذاتا ترقى عن خضيب خيال
 سبحانه من خالق متعال
 ما ينبغي الا السكوت بحال
 طيا لبعده مسافة الاحوال
 وتزول غور وارتفاع جبال
 ونحن امننا من الاهوال
 فانه المقبل منه بالاقبال
 ادبا يليق بذا الجناح العال
 وعطائه ونواله المتوال
 ادم الورى بحماه تحت ظلال
 وامتنى ما يرتضيه من اعمال
 مادامت حياتى فى جميع الحال
 عنه رضا يجدى مفارق الامال
 القادر المتقدس الفعال

ثم الصلوة على الرسول المجتبى
 خير الورى والصحب بعد الال

خف الله يا بدير فى برج الكرامه
 اكننت ترى فى الخلوص اعوجاجا
 خلف العهود وترك الوفا بئس
 وكما ارتحلتم يدون استدائه
 ولو كنتم ما اخطرن ببالك فؤادى
 فما بال بال عن الحب خال
 واطف الفؤاد بجرى اضطرامه
 فلم تعدل القوس فى استقامه
 س امر اخفا باهل الفخامه
 حراة نار الجوى باستدامه
 لذكر كرك دار الاقامه
 وماذا ازجاجة لولا المدامه

ولو ان علمت لكم خلف وعد
فقد غرب خليفكم بعد هذا
الى ام الام حتى متى
فلا ابصر منك الاخذاء
فلا ابكين بعد في هجركم
ندمت لما قد مضى بيننا
صلاة الاله على حدكم
لما اوقعن قلبي في دار الغرامه
فسوف نرى ماترى في القيامه
يكسر قلبي بصخر السلامه
يراه الوري ظاهري العلامه
ولا اسبلك دمع مثل الغمامه
ولكنه لبس يجدي الندامه
واجابه وهو خير الختامه

كوش بايد كرد از اين سر كشته اندوه كين
شمه از صنعت خلاق كيني آفرين
چند تن روزي زهمزادان جام عبش نوش
بهر كشت گلستان كشتيم باهم همقرين
ده بده صحرا را تا بگلزار ارم
يعني باغ عبدالان آن معدن ارباب دين
ناكهان هاتف زهر سويانك زدكي بيدلان
هذه جنات عدن فاد خلوها خالدين
چون فرو برديم سر بهر تماشاي چمن
از دل ما محو شد سوداي فردوس برين
سرو شمشاد صنوبر بيد مشك و نارون
ايستاده صف بصف چون دلبران نازنين
عرعر از سوداي كل ديوانه خواهد شد مكر
زان بپا قيد جنونش كشته زلف ياسمين
كوييا باقد جانان لاف رعنايي زده
بيد مجنون زان كنده روي نجات بر زمين
طوطي دراج شارك تيهو و بك دري
داد بر باد از نو آن اندوه عشاق حزين

جھجھ بلبيل صدای قمری و بانك تذرو
كرده جادر كوش سگان سپهر هشتمين
كوي از جاه زخندان عزيزان آب خورد
ميچكد از آبش آب تراكت اين چنين
خوخ زردالو انار و پسته و انجیر و عنب
هر يكي كويد كه اي طالب بيا ز من بچين
از لطافت در ميان سبب امر و دهست جنگ
مشت از ان مالد بر فرق دكر از روي كين
ميتوان مدهوش شد از بوي خاكش تا بايد
بسكه ز ريزد ز شاخ تالك خشكش در زمين
از بي طفلان بستان يعني كنجشكاه او
شيره مي بارد بچاي شير از بستان تين
چند انواع ربا چين بر كنار جوييار
سوسن و لاله بنفشه تركس ديد و نمين
زلف عروس و كل شقايق تاج خروس سيل غوش
هر يكي كويد منم بهتر بسوي من بين
از نوای نغمه سنجان كوش كردون كشته كر
از تواضع زهره هر دم بر زمين سايد جبين
ميخورد هر دم سمندر غوطها در جوي آب
كوييا آتش شده است از سايه كل آتشين
از تراكت ميبرد آب زلالش بر كر
بيد لا ترا صبر و آرام و شكيب و عقل و دين
چون فرو ريزد ز كوه باقله با صد طرب
كرد از عكس هوا هر قطره اش در نمين
يارب اين آبست از اين كوه بلند آيد بزي
يا فلك از رشك ريزد اشك حسرت بر زمين

از صدای دل بای صافش کرد دنج
 ناله بر بطن پیاض کردن خوبان چین
 از نسیم جا نغزای اندک اندک تا کر
 میشود سنبل پریشان همچو زلف حور عین
 کرد کارا شهسوارا عرصه روز جزا
 آورم پدشت شفیع حضرت روح الامین
 خالد از فرط کینه شرمنده درگاه تست
 فاعف عنه کل ذنب انت خیر الراجین

آرام رفت از دل و آرام جان ندید
 جان بر لب آمد و رخ آن مهربان ندید
 بر گلشن خزان رسیده رویم ز اشک سرخ
 بس جو یار روان شد و سرو روان ندید
 شد دامن چمن ز گل اشک ای دریغ
 آن نو نهال روضه باغ جنان ندید
 در دسری که دیده ام آ باز خط او
 از شهر پری آن دل دیوانه کان ندید
 از بسکه در بودن دلها دلاور است
 کوه شکوه شوکت شاه جهان ندید
 شاهنشاهی که هر که سر از مراد تافت
 در ششدر زمانه ره امن و امان ندید
 وانکس که بند کبش چو جوزا گیریند
 آرا مسکاه خویش بجز آسمان ندید
 زینسان کریم و عادل و عالم یگانه
 نشنید کوش چرخ و زمین و زمان ندید
 بس نسخه مصحح و جامع فتاده است
 آنکس که آصف و جم و نو سروان ندید

منت خدا را که ز تأیید لطف او
 زخم ز چشم فتنه آخر زمان ندید
 بر هر وزیر تراست سلا ایم رفعتش
 هرگز نزل که کس از ان زردبان ندید
 شرمنده ام ز چشم جهان بین خود چرا
 بینا است و مدیست که آن آستان ندید

از بس که جد ملک ذوالجلال بعد درود مه برج کمال
 به که باوصاف شهی داد کر خامه کیم رشک ده نی شکر
 آن شه دریا دل و آلا تبار دا و رود ارا سیر جم وقار
 کوه شرف کان سخا و هنر هر که شود از کرش بهره ور
 رتبه عالیش بد آنسان شود تاج سرش صیقل کیوان شود
 کشتی تن داریم احسان او خورد کند موج طوفان او
 خصم بجل کشته به شمشیر او چرخ سراسیمه و تدبیر او
 هر که کشد سر پند از امر او خوردد و سلی ز کف قهر او
 اینکه برو چشمه شمس و قمر مانده نشان بسته ز جوزا کر
 شاهد اقبال در آغوش او صد جم و کی غاشیه بردوش او
 عالم رغبت ده ارباب شرع
 ارض و سمانیست باصل و بفرع

کشت زهم نامی او پیش ازین آتش نمرود چو خلید برین
 تازه آن مهر عدالت علم رخت برون برده ز عالم الم
 باز بکنجشک دهد دانه را شمع نسوزد پر پروانه را
 الغرض از غایت امن و امان داغ نهد بر دل نو شیروان
 مهدی اگر کرد ازین باخبر بحسبه سنت خیر البشر
 بانی این بلده جنت نهاد رشک ده روضه ذات العباد
 بسکه فرج میدهد این گلستان حافظ شیراز بلاغت نشان
 پدید اگر بکنشش جای خویش نسخ کند نعت مصلا ی خویش

گرد خرد ختم سخن این چنین
انك فيهما لمن الخالدین

دو شمع خرد بطعنه بگفت ای گناه کار
نیکو شدی ز فعل بد خویش شر مسار
بگذاخت از حجامت از بسکه یاد گیر
نا اهلی من ونعم واطف شهر یار
تا صبح در میان من و او نبرد بود
اوسرزش نمود و مرا و من اعتذار
گفتم که اختیار بدستم نبود گفت
در شرع که چون است کنی اختیار
گفتم که بیم قصد سرم بود و گفت رو
از بیم سرچگونه کند رساله مردگار
گفتم که سر نوشت ازل بود گفت هان
گر عذرا بن بود نبود کس گناه کار
گفتم علاج نیست قضای خدای ر
گفتا بلی ولیک توی جای عیب و عار
آخر بلا بگفتش مقصرم و معترف
در مانده از خجالت و مبهوت و شر مسار
دارم گناه پر خطر ولیک کرده ام
توبه از آن گناه هزاران بار هزار
هر روز بنده کان خدا کر هزار جرم
ورزید محو می شود از توبه آن هزار
شایان بزرگان چو ظل الهی بند
باید کنند پی روی لطف کردگار
دانیم بزرگی کنه خویش را ولی
نسبت بعفو شاه جهان نیست در شمار

دآب شهنشاهان همه عفو ست و مغفرت
ورنه کسی خلاص نکشتی ز پروردگار
پرورده عنایت خود را و مکرمت
زین يك گناه عفو کن ای شاه نامدار
گویند چون ز آب بود پرورش پذیر
اورا از آن فرو پرداز آب خوشش کو ار
از مکرمت رجا افندی و میر را
نسبت باین مقصر مجرم قبول دار
تا آسمان به پر تو خورشید روشنست
تا میچکد بسخن زمین ابرو بهار
خضرا این در معدلت باد مستنیر
غیر از جوار موهبت باد سبزه زار
خواهم از نظم ده سلسله لیل و نهار
مدد محتار به شه کرچه نیاید بشمار
آنکه در رزم دلش خنده بفلاد کند
و آنکه در بزم کفش طعنه زند ابر بهار
و آنکه در منقبش ایزد بیچون گویا است
شاهد حال بود آیت قلنا یا نار
بسختایش که دهد نسبت جود حاتم
تا کنم رد بپرهان و دلیش صدبار
همت عالی او داغ دل چرخ برین
بخشش بیخدا و رشک ده ابر بهار
دارد از موهبتش بهره همه روی زمین
عرب و کرد و عجم تا جک و تارک و تار

ز یزدین چون بکشد رخس هز بنماید
 بر زبردستی اورستم دستان اقرار
 ورکنند در که کین روی سنان درد شمن
 خصم را از غضبش یک فند در شلوار
 و در بد حله بکوهسار چو شیر شریزه
 کوه را می بود از هیبت او استقرار
 اهل چین را که کند فرق ز سرتنگ اگر
 نظر قهر کار دسوی آن مرز و دیار
 نیست آینه خورشید بصیقل محتاج
 بهترین شد بدعا ختم شود این اشعار
 کرد کارا بشهنشاه سریر لولا ک
 هم بسکان شهبستان سپهر دوار
 بصفوف ملک و زمزمه اصحاب رسول
 بمصایح ظلم شرمه هشت چهار
 بتولای که مجرد شده کان از عالم
 بتنای کریمان که ز جنت بیرار
 باد آن داور دین با همه اولاد کرام
 ایمن از قاطبه صدمه چرخ دوار
 باید خرم و فرمان ده اورنگ نشین
 دشمنش بددل و محروم ستمیده زار
 افسر مجید بسر شاهد بخشش در پر
 تا بود پرچم شب برقع عذرای نهادر
 در سخن پروریم عیب جز این نیست که نیست
 جام در جام و بخارا و سر قد قیام
 خالد این شکر شیرین ز سخن میریزی
 خسروت کر بنوازد بکرم دور مدار

زهی شاهنشهی عالی و ظل یزدانی
 قرین دولت شوکت خلیل حی رجائی
 کف سخای ترا بحر کتم و دل گفت
 قیاس بحر ز کف میکنی زنادانی
 چنین کریم و خردمند داد کر که توی
 چه جای حاتم طائی و شاه ساسانی
 توی ز غایت عدل همیشه کرک و پلنگ
 روند خانه بخانه ز بهر چوپانی
 شجاع و عالم و عادل کریم ابن کریم
 بهوش درک چو آصف ولی سلیمانی
 چنین بفرق تو افسر شده است ابر سزد
 اگر زمجیز پیغمبر یش برخوانی
 و کر بن سواری بود رسول توی
 بزرگ شاه سواران بوجی ربانی
 و کر نه بهر چه کرد دخیل زمجیزه اش
 سرفوارس و اتراک و روم و ایرانی
 چو خسروانه نمی پابتن سن کلکون
 ندیده چرخ بشیرین سواریت ثانی
 غرض ز خالد ازین مدح بود عرض هنر
 و کر نه مدح چه حاجت تو مهر تابانی
 بحمد الله که از اقبال و بخت خسرو ثانی
 مه درج مسرت اختر برج جهان بینی
 چراغ دودمان شیر شیران شاه کردون جاه
 حسن یک آنکه زید نور چشم عالمش خانی
 ززاری که عالم از غمش بودند در مانم
 باندک موی صحت یاب شد از فضل یزدانی

سزاوارشگران نعمت ا گردانندگان هر دم

بسجده سرفرو آرند چون افراد انسانی

ز تشخیص ثنائیش خسرو ثانی چنان شد شاد

که یعقوب از پیر برافضل ماه کنعانی

تن و جان منی صد همچو من باد افدای او

وجودش عاقبت بخشست بهرقاصی و دانی

نه تنهامن زین همیش کستم خلاص از غم

کز شاداب گردد خار و گل چون ابرینسانی

من مسکین اگر قربان او کستم عجب نبود

که اسمعیل را حق آفرید از بهر قربانی

بی کلکشت در فصل بهاری گذاشتم بر بساط مرغزاری

نکه کردم که مرغ گلستانی نو اسبج است از مرثیه خوانی

تندرو از مد آهش سرو بر سر بدل بینم فراقش کشته یکسر

کشیده قری از اندوه جان گاه زبان در انما اشکوا الی الله

نهاده سر بر زانو بید مجنون سخن کوسوسن اندر هجو کردن

کل سوری کریبان چاک کرده پریشان بر سر خود خاک کرده

گرفته ابرو خاک و باد و مهتاب کند فریاد و کف بر سر زند آب

چنان کشست ترکس مست و محزون تو کوی کاو چشمش داده افیون

بنفشه دال کشته بر تعظم زبان لاله لالست از تکلم

سمن بر میکند از بیداد طاعون بیخون خالی و رو آسمان کون

یکی از سبزه پوشان در گلستان پاسخ ز زبان شده همچو مستان

که بحر علم دانش کوه عرفان بروج زهد و تقوی مهر رخشان

سلا له صاحب الخلق العظیم امام عالم عبد الکرم

ز چشم دهر شد خورشید و شمع از ان تر دامن از اشک و شبنم

زیر خاک کج آسا چو پی برد ز رشک ارض کردون خون دل خورد

دعت یا لینی کنت ترابا اعل الی بعد الموت ایما

بجنت جای گردان قطب کامل

بنات النعش و ش گردش افاضل

بی تار یخهم ربی الرحیم کفاسکم خالدا دار النعیم

قغان از جور این خوریز فرهاد ستون بی ستون راهمت افتاد

کسی او چون بفن حق پرستی نکشته ثبت درد یوان هستی

کلام ز بیج و حکمت بانجو مش بدی یک قطره از بحر علومش

ز موج فکر تش کردن حبابی ز علمش لوح یک حرف از کتابی

شده محو از دوصد چون کاشن راز بلا فکر توقف کفتمش باز

غرض علمی نبی در دیر فانی که در وی باشد او راهیج ثانی

اجل تادام بر مردم نهاده چنین مرغی بدامش کی فتاده

سزد کر چرخ ازین ماتم ستیزد دوصد پروین ز مهر و ماه خیزد

ز بس بارد ز چشم اختران خون که کرد بی ستون این چرخ کلکون

بیا خالد بشکر ایزدی گوش ز صهبای تحمل جرعه نوش

لباس کبر را بیکاره کن شق روانش را روان کن رحمت حق

نماند هیچکس در زیر گردون

اگر شه کرد او یک گردون

هیزور پیشه مردی سلیم بن محمود آنکه شد

بنوک نیر اش بس عقده داناشده و اش

ز کیش زدنکه شد دشت چین تن از بسی بیجان

تو میکوی ز چین چهره اش قابض هویدا شد

تمنا داشت پیش شیر شیران داور اعظم

کشید خود را در آخر عمر او این تمنا شد

بسوی آشیان قدس در پرواز شد جان

روانش طوطی زهنکه فردوس اعلا شد

بما تم داریش آشفته شد شاهنشاه ایران
بچشمش روز روشن چون شب تاریک یلدا شد

زمرک او بسیاه و دروغا در جهان افتاد
همین تاریخ سال مرک او و دروغا شد

داد از نظم فلک حقه باز داد
چندین هزار خرمن هستی به باد داد
در کاشن وجود نه شکفته شد کلی
کاخی ورق ورق نه بخاک فنا افتاد

این معدن مروت و این کان عقل هوش
این بحر علم و منبع عرفان و عدل و داد
جانش که طوطی چمن خلد بود شد
آخر با شبانه اصلی خویش شاد

یعقوب بود یوسف زندان مرک شد
سرد دره وفای شه داد کر نهاد
تاریخ رحلتش ز خرد جستم وز غم
اول دروغ گفت و پس آنکه گفت داد

آه ازین کردون دون صد داد ازین
نیست جز مردان حق را در کین
بحر احسان کوه عرفان کان جود
فخر دوران باعث اعلام دین
میر عثمان آنکه رأی روشنش
بود نظم ملک را جیل المتین
کرد جانش تیر قدرت را هدف
باد بروی رحمت از جان آفرین

ماه ذی الحجه بدویدست و یکم
رخش همت کرد در یکشنبه زین

رخت بیرون برد از دنیای دون
خیمه برافراشت در خلد برین
شد ز صهبای شهادت جرعه نوش
کشت با همنام ذوالنورین قرین

خالک برفرق فقیران کرد و رفت
خاطر ناخشنود عالم شد ازین
بسکه کرد و غم یچند از جهان
کس نداند آسمان را از زمین

زاریش شب همه شب تاسحر
دیدها بکشاده چرخ هشتین
از پی تاریخ سالش گفت دل
باد صد باره برکش آفرین

الهی تابکی مرغ دل اندر دام کا کلها
بود درمانده و پابسته ای حلال مشکله
اگر نه خامه مانی ز فیض رشحه ریز آید
بکجا یکقطره شبنم ریختی بر چهره کلها
و کر نه گلستان پرتوی حسنت زدی عکسی
که پردی به شنیدی بانک او و یلای تلخها
بتقدیر ار نبودی دست تقدیر جهان آرا
که رادر خود بدیدی مشاطه کی زلف سنبله
به یک پرتو ز روی ماه کنه مانی در افکندی
ز شهرستان مغرب تا مصر آواز غلغلها

جالی را که فی آرایش از عکس رخت گیرد
چه سود از خط و خال و غازه و زیب تحملها

بداد خالد بیچاره در مانده رس یارب
که دارد قلزم جودت بسی چون او بساحلها
بیک جنبش ز برق لامع نور قدیم خود
بلطفش و ارهان از کردش دور تسلسلها

بمعما رغبت نوسا ختم ویرانه خود را
بسادت کعبه کردم عاقبت بخانه خود را
فرماندند اطبای جهان از چاره ام آخر
بدردی یافتم درمان دل دیوانه خود را

ز سودایت چنین بدنام گشتم در همه عالم
بکوش خود شنیدم هر طرف افسانه خود را
بگردش معرویت بس که گشتم ماندم از پرواز
سرت کردم چه زیبا سوختی پروانه خود را

ادیب من جلوس من شود در حلقه زندان
بکوشش کر رساغم ناله مستانه خود را
در اقلیم محبت از خرا بیهاست معموری
بسیل اشک باید کند اساس خانه خود را

سرا پا نعمتم با این همه درمانده کی خالد
نمیدانم چسان آرم بیجا شکرانه خود را

وا حسرتا جدا شدم از خانه خدا
از غصه وقت گشت شود دل زهم جدا
ما را نبود خواهش رفتن ز کوی دوست
اما چو امر اوست ز سر میکنیم پا

اهل صفا بداغ غم مر و نه مرده اند
من شاد چون زیم که شدم دور از صفا

حجر و مقام و زمزم و ارکان و ملتزم
کویند باز کرد بجا میروی بجا
دامان دل گرفتد بریدم کشان کشان
حنانه روضه منبر و محراب مصطفی

از اشتیاق یثرب درد و فراق او
کاهبست دل فتناده میان دو کهر با
خالد چو دوست در همه جا جلوه گر بود
بس غم مخور ز خانه او کر شدی جدا

وام بگر فتم بصد جان کرد نعلین ترا
هست جانی آن هم از تو چون دهم دین ترا
بی توام چندان مظلوم شد شب تاریک هجر
مختصر خاتم تظا و لهای زلفین ترا

ماه نو بر مهر ثابت عقرب پروین روان
و چه زبید هیئت اشکال بی شین ترا
برز صد بندان نکردد کشف این تان نکرد
کرد روی خوی چکان جولان زلفین ترا

نی جز و حصر و فرد و شمس استلزام او
بس منافی شد دهان زلف و خدین ترا
چشم بیارت دهد در هر اشارت صد شفا
بو علی مشکل که داند حکمت العین ترا

چهره ات ز آب دل آرای هوا را داده غم
تاب رخسارت هویدا کرده قوسین ترا

خالد از بروی مشکینت اگر کوید سخن
چون کشد آخر کان قاب قوسین ترا

ای بی کل رویت بود مژگان بچشم خاها
صد ماه کنعانی برد چون نقش بر دیوارها
احوال آزار مرا پرسیده بودند از کرم
سهلست با هجر تو جان سخنی دهد آزارها

لیک از وفور انتظار شد چشمم گریانم چهار
شاید کنند آن غمیکسار غمخواری پیارها
نامد مرا چون غیریم از طعن مردم و چه نیست
هستند صافی طبتان عاری ز عیب و عارها
نبود تفاوت پیش من از آمدن نا آمدن
این بس که خالد در دلت باری گذشت از بارها

میرسد کوشوی تو دور از ما تا سمک اشک وآ تا بسمی
دل بگویت چنان شده است اسیر ابد افس برقع القدا
دیده جو یای خاک در که تست ترب اقدامکم یزید غما
بی جمال تو کر روم به بهشت لاری الروح بل اری الما
دمدم در فراق ای همدم تمزج العین بالدموع و ما
دل هدف پیش تیر غمزه تست لحظة عینک لوری صکر ما

خالد از عشق توجه چاره کند
خالق العرش بالهوی حکما

جز تو سر مایه جان نیست مرا بی تو سودای جنان نیست مرا
کی کنم قول کسی در حق تو کوش جز تو بجهان نیست مرا
گر شوم از سر کوی تو جدا غیر فریاد و فغان نیست مرا
بی وصال که جز مایه عیش نیست شادی بروان نیست مرا

یوفای

یوفای تو که تاروز وفات
جز وفا از تو کان نیست مرا

و آی اوقدت نار فی الحشا | احرقتی مکاتشا
فارجم بصب مدنشا | ما شتم منکم من نشا
اغویبتنی احز یستی | والا ن المیتی
یا لینی اصمیتنی
فالتم بالنعواشا

بهر سینه زدوریت بتابست امشب
وز غمت صبر بدل نقش بر آبست امشب
در هوای نمک لعل دمی دیده تست
دلکه از آتش عشق تو بکاست امشب
کل رخسار تو نقش است چنان در دیده
آب چشمم همگی عین کلاست امشب

نایدم خو آب مبادا که بخوابم بینم
دیده بخت مرا این که چه خوابست امشب
در غمت سبیل سرشکم همه معبوره گرفت
بی کل روی توام خانه خرابست امشب
بزال لب از بسکه بود تشنه بهم
عالم اندر نظرم موج سرا بست امشب
خالد تا بخیال نکهش مد هوشم
کی مراد اعبه باده نابست امشب

گر چه اسباب طرب پیش من اکنون نه کست
شادیم بی کل روی تو همه درد و غمت
دآب ارباب محبت نبود آسایش
لذت عاشق دلسوخته اندر المست

با امید سر خود پای منته در ره عشق
کاندین مر حله سر باختن اول قدمست

کردن شبهه می کیر و سقا لینه جام
اکرت آرزوی تاج کی و جام جست
جان من دولت جاوید بدینیا مفروش
کر کنی نیک امل آن نیز یکدو دمست

کر زنی نوبت شاهی بجهان نامانی
اولت درد سرو آخر ککارت ند مست
زخم ناخورده ز خالده طمع شعر مدار
سینه اش کر بمثل لوح و زیانش قلمست

بی روی توام ای مه نوحانه خرابست
وز هجر توام صبر بدل نقش بر آبست

در خواب توان دیدنت و خواب نیاید
از بسکه مرا دیدی اقبال بخوابست
دوشم بنسکاهی تو دل از باده غنی بود
خون جگر امشب می و غم جام شرابست

کر بار دگر دست دهد آن می لعلش
مارا چه غم از فوٹ فی و چنگ و ربابست
خالدا کران عمر کران مایه ز کف رفت
افغان چه کفنی قاعده عمر ذهابست

بازم از سودای مهر وی درون پرماتمست
رشته کارم ز زلف در همش خم درختمست

آبرویم ز آتش رخسار او برباد شد
آری آری با وجود خورچه جای شبنمست

خورده پنهان را کند آگاه حالش زیر لب
در فضای آفرینش کر بود مثلش کست

زخم دل را می همی جستم نمودی چین زلف
خستگان را کی تسلی ز مشکین مرهمست

هر که دید آتشاه خوبان را رسن بازی ز زلف
بیرون چاه زخمدانش شود کر رستمست

خالده اندر قولها لاف فصاحت میکنی
لیک در وصف جمال آن پر یوش ابکم است

ز رشک سرو قدت سرو پای در خاکست

کآن پیرهن گل ز روت صد جا کست

کایت از دهن تست سرت جوهر فرد

بیرون ز دائرة فهم و حد ادراکست

نه دیده من مسکین نظاره باشد و بس

نظاره ات همه شب چشم هشت افلاکست

چو بگذری بسری کوی کشته کان غمت

هزار جان کرامیت بنده افتراکست

مع الوجود ز آرایش دهان و زلف کجست

چه جای چشمه حیوان مارضحا کست

بدان امید که چون خالده بگذری بسرش

پر بگذار تو خالده فساد در خاکست

امامان کز یشان زیب دین است

بقریب اسمشان میدان چنین است

علی مسطین و جعفر با محمد
دوموسی بازین العابدین است
پس از باقر علی عسکری دان
محمد مهدی هم زان پس یقین است

هر کیز تر حی عن مبتلات نیست
معلوم شد مرا که تو خوف خدات نیست
ما در قمار عشق تو جان باختیم لیل
با آن دورخ شاهمی و پروای مات نیست
بهر بلای جان سخنی جستم از لب
خورسند کن بلا تو مرا اگر بلات نیست
کفتم مگر حیات بود لعل جان فزات
کفتا کلام بیهوده کم کو حیات نیست
گر بینم از وفات بیا لیل پس از وفات
مقصودم از خدای بفر از وفات نیست
خالد ز ککک این غزل دلکشا که ریخت
جز در خور بلاغت پیرهرات نیست

رو بمحراب دو ابرویت عبث کردم عبث
نمیجاده سوی کعبه گویت عبث کردم عبث
آن نه رچی کان بحال داد خواهان آیدت
دست در زنجیر کبسویت عبث کردم عبث
بر سر خاکت چو خاک افتادم بی سود بود
ناله شبگیر در گویت عبث کردم عبث
کاکل ترا مشن چنین کفتم خطا کفتم خطا
نسبت خورشید بارویت عبث کردم عبث

ناخدا ترس و جفا آیینی مردم فریب
میل دل روزازل سویت عبث کردم عبث
دل بقدرت نکاهت بستنم بد بود بد
جان فدای چشم جادویت عبث کردم عبث
خونت از خون ریزدم رویت دهد صد خون بها
خالد آساشکوه از خونت عبث کردم عبث

این چه نامست کز وسکه دین یافت رواج
شد ازو مملکت کفر و ضلالت تاراج
بند کاش همگی خرقة صد پاره به بر
پای بر تارک کردون در آورد رتاج
برزخ قلمز امسکان و وجوب ار نشدی
ذاتش آینه میکشت بهم عذب واجاج
شد بنی و ولی از جرعه جامش مد هوش
ابن عمران ارنی گفت وانا الحق حلاج
لی مع الله و را خاصه بلند اورنگست
نرد بان کشت مر آن تخت شرف را معراج
بازم از دست بدامن رسد ت پیش از مرگ
ندهم از کف شود این چرخ بازی جلاج
ای خوش آن وقت که بینم رخ بزم آرایت
چون مه چارده باری دگر اندر شب داج
خالد از وصف تو نام آوری می خواهد
وزنه آینه خور نیست بصیقل محتاج

ای شده در دور لعلت تازه ایام مسیح
زنده کشت از دم جان پرورت نام مسیح

عالم و آدم گرفتار خط سبز تو شد
نه همین زنجیر موسی کشت یادام مسیح
پای کی بر تارک کرد و ن نهادی از شرف
گر نشد بر بنده کیت ختم انجام مسیح
کرب او را بدی خاصیت لعلت چرا
عالم سفلی سلیمان وش نشد رام مسیح
خالدا مردانه از دنیا بر افشان آستین
کز نجر د کشت کردون جای آرام مسیح

ای تاب ز آفتاب ربوده ز تاب رخ
پیراسته است ایزد ت از مشک تاب رخ
زین جا شتگاه روی نهفتن ز من چرا
در چا شتگاه کی بنهفت آفتاب رخ
مهر منیر با همه خوبی و منزلت
هر شب کند ز شرم رخت در نقاب رخ
مقتون يك نگاهم و از من میوش رخ
بجنون روی لیم و از من متاب رخ
خالدا کر بروی تو کل را قرین کند
شوید زنجلت از رخ تو آن کلاب رخ

برد کل رشک از روی محمد	خویش چون کشته از خوی محمد
سپرد شد بدش پیکان غم آنکو	نظر دارد بر ابروی محمد
دهد شیر افکنا از خواب خرکو	ش شکوهی چشم آهوی محمد
ز فردوس برین جادور دارد	اسیر آن دو جادوی محمد
نکردد بلبل اندر صحن گلشن	ز باد اربشود بوی محمد
غنی از سبزه و ز ناز شد دل	مرا خال و دو کعبسوی محمد
نهاد در قدم سرو سبزی سر	ز شرم سرو دلبوی محمد

نهندت حجر خالده کرستانی
دو عالم را یک موی محمد

جان با استقبال جانان میرود
تشنه سوی آب حیوان میرود
بلبل شیدا شد آزاد از قفس
سوی کل کشت گلستان میرود
زین عجایب تر چه باشد در جهان
مهر را شب پره میهمان میرود
تاز کف دامن یارم شد برون
خونم از مژگان بدامن میرود
در فرا قش صبر کردن چون توان
جسم اگر باز ایستد از جان میرود
کرد خالده دامن از لعلت یمن
سوی سامان بدخشان میرود

مژده ای یعقوب دل کان یوسف کنعان رسید
محنت بی منتهای هجر بی پایان رسید
باز کرد ای جان بر لب آمده کان نازنین
عبسی مریم صفت بهر علاج جان رسید
کوه غم برباد داد ای که بآباد صبا
بر مشامم بوی خاک مقدم جانان رسید
تلخی دوران یکسو محوشد از دل مرا
چون نسیمی بر مشامم زان کل خندان رسید
خالدا باغ گلستان وفا بس کن سخن
کان بهاری زنده کانی خرم و خندان رسید

سایه این خرکه نیلی کرا ما من بود
یا درین دنیا کجا آسایش یک تن بود

کردش کردن هزاران خانه را بر باد داد
نه همین بد مهریش با تست یابا من بود
چشم عبرت بر کشا و طاق کسری را بین
پرده دآرش عنکبوت حقدنو بت زن بود

شهر یارا اینکه بر او رنگ زرین خفته اند
نیک بنکر تا کجا شان منزل و مسکن بود
پا بخاک آهسته نه خالد که این سیاره خاک
از عیار خط مهر و یان سیمین تن بود

این چه خاکست کز و را بخت جان آمد
خس و خارش بنظر سنبل ریحان آمد

همچو مرغی که پس از هجر بکلزار رسید
دل از شادی او سخت با فغان آمد
شوره خاکست کزو سرزند شاخ کاه
نگهش رشک ده روضه رضوان آمد

خواندهش مشک ختن لیک خطا میگویم
گفت دل عنبر سارا و یشیمان آمد
این همین خاک کزین پیش زمانی بقدم
تا بخمر نیمه شی منزل جانان آمد

آزمان کا هوی مشکین شکار اندازش
بود مد هوش می خواب هراسان آمد
نیمه خوابش اثر نشسته می میخشد
چهره اش رشک ده شمع شبستان آمد

خالد آن عشرت جان بخش دران شب که گذشت
و ه چه خوش بود ولی رود ییابان آمد

یارب بحق تربت سلطان یازید
یارب بحق طینت برهان یازید
یارب با شیان شهباز لاه کان
یعنی بقرب و منزلت جان یازید

یارب بحق وسعت آن مشرب کریم
یارب به تشنه کی فراوان یازید
یارب بسوز سینه آن پیر نیک بخت
یارب بتور مشعل ایمان یازید

وز حضرت غلام علی تا یو الحسن
یک یک بحق جله مریدان یازید
یارب بهر دو سلسله از حضرت رسول
تا جعفر از اعظم پیران یازید

بر خالد شکسته بیچاره غریب
بکشادری ز مخزن عرفان یازید
لب تشنه زلال هدایت بودورا
سیر آب کن ز قلزم احسان یازید

اورا بخود رسان و ز خود بینش رهان
او هم یکی شود ز غلامان یازید

کبست این کز نکه رهن صد جان باشد
هر زمان جلوه کان بر سرمیدان باشد

خسروانه چو پی کوی دواند کلکون
 سر صد کوه کنش درخچوکان باشد
 حور از عکس رخس دست ز عکس خود شست
 وای بر حال اسیری که از آنسان باشد
 این همه فتنه کزان کا کل مشکین خیزد
 ابله آنست که اندر غم ایمان باشد
 از قد و لعل و رخ و چشم و خطش شرمند
 سرو یاقوت کل و زکس ریحان باشد
 بسکه در مصر لطافت تو عزیزی امروز
 کی کسی طالب بیع مه کنعان باشد
 کشتی از غمره من جان ندهی سنگدلی
 آری اندر دلم آمد شد مژگان باشد
 ماه نالد که چو رویت شود آخر ناچار
 خوشه چین کرد از آن بر زده دامان باشد
 خاندان تادهدم دست کدایی درش
 ابله ام که هر دو سم ملک سلیمان باشد
 با کسیر حیل هر خا کراهی زرت نخواهد شد
 همه بد اصل سنکی در بها کوه رنخواهد شد
 سلیمانی نه زبید هر کرا خاتم بود در کف
 هر آنکو آینه دمسازد که اسکندر نخواهد شد
 همه کس خویش را عاشق تواند کرد چون بلبل
 ولی پروانه و ش جو یای ترک سر نخواهد شد
 همه کلکون سواری خسرو پرویز نتوان گفت
 همه زیبارخ شیرین صفت داتر نخواهد شد

بعالم هر که بینی خالد بچاره هست اما
 چو ابراهیم کس زینده افسر نخواهد شد

آنکه صد فضل پروان دارد هر که سودای نام آن دارد
 نام نامی او بیت اخیر همچو در در صدق مکان دارد
 کج فضلست معدن عرفان زبید ارخواندش نهان دارد
 انجمن جای کرده در دل تنک تو میندار جای جان دارد
 خامه در وصف آدمیت او اخرس است کرچه صد زبان دارد
 زلف سر بسته از دل عشاق مرغ پابسته در میان دارد

جانانیا که پیتو جهان وآله شد

بس دل زداغ ترکس مست کلاله شد

آماده است بزم باعید مقدمت

قد چنک اشک تار و دوشم پیاله شد

در طفلیت تملک دلها وظیفه بود

بی حجت و کنون خط سبوت قباله شد

بودم امید بوسه چشم از لب تو

انرا بچاه غیب از وی حواله شد

خالد ز هجرت آن کل سیراب اگر نمرود

معذور دارم ببالا حواله شد

سو کند بخالی ز رخت کشته بدید

سو کند بخطی که بگردش بد مید

سو کند بان قامت چون سرو بلند

کندر هو شش عمر پیا یان نرسید

سو کند بآن فتنه که چشمش گویند
وانگاه قسم بآن هلال شب عید

سو کند بآن لعل لب مایه جان
هر کس که بدیدش لب حسرت بگزید
سو کند بآن طره پرتاب شکن
سو کند بآن غره میمون و سعید
خالد ز غمت گشته چنان زار و نزار
این بیت نیکو صادق حالش کردید

تصحیف برادر و پدر همدم اوست * تاب و رخ تو برادر مادر تست

ای بامید وصال تلخی هجران لذید
آب تیغ در کلوچون قطره حیوان لذید

لذت زیبائی خال رخت از دل نرفت
و که هند و بجه در مینو بود چندان لذید
گاه مرگانت رباید از کف دل گاه خط
در گستان رخت هم خار و هم ریحان لذید
یاد خورشید رخت بردل نماید آنچنان
بند بی پر تو خورد رنگ ز زندان لذید
جان من از دوریت جانم بلب نزدیک شد
هوشمندان جان نپند آریدی جانان لذید

خار خار غنچه بیکان بمرگانت بچنان
چون تبسمهای کل بر بلبل خوش خان لذید
خالدای روی زیبایش بفر دوسم مخوان
آتش دوزخ مرا صد بار از بستان لذید

ای سر اسیمه قهر تو سپهر دوار
کر نه طاقی ز چنه نه طاق فلک راست مدار
تو آمان وار کنی جمع بهم آتش و آب
شاهد حال بود فی الشجر الاخضر نار

هست با حکم تو آسان تر و هر کار که هست
حل هر عقده که باشد بر عالم دشوار
پرتو مهرت اگر شعله بگلشن نزدی
مرغ کی از پی گلزار شدی در گلزار
عرش عکسی بود از عیشی بخار کرم
یا حبیب است از آن قلزم نایاب که نار

فهم در کنه تو دخی نکند کر بمل
مور مساجی افلاک کند در چه نار
نیست محرم بشبستان جلالت اذهان
نبرد ره بد بستان کمال افکار

طائر فکر اید در طلب معرفت
کر سوی عالم یا آلا به پرد آخر کار
نشود نیم جواز ساخت قدست آگاه
کرد و صد جای کنند بند ز سستی منقار

طرفه ترانیکه چو جانی بیدنها نزدیک
بلکد نزدیک تراز بینش چشم از ابصار
لیک اگر تو ز خورشید ندارد بهری

نیست چیزی بجز از ضعف خودش مانع بار
خالد ای غرقه کرداب هوس زار بنال
پیش ارباب کرم سود دهد ناله وزار

ای ملک شیوه فرخنده شعار
وی ملک پایه عالی مقدار
کان و فضل هنر و مهر و وفا
منبع شرم و ادب کوه و قار
مفخر زمره دانشمندان
هستی و نیست درین کار این کار
رو بطلب نهم اولست از آن
برتری زان چه نویسم صدبار
چون درین وقت یاد آور دیم
شده برنامه ناهیت آن اصدار
نامه بی کاتب فهرست وجود
شده بر صفحه مه عنبر بار
طره اش رشک ده کبوسوی حور
غره اش داغ نه عارض یار
طرفه تر اینکه خط مشکینش
شده مهر هم پی ریش دل زار
آمده از همه حرفش فرجی
رخ نما شد بمن محنت بار
نافه سان باز کشاد چو سرش
این حوالی شد از ورشک تبار
رشک خامه جا ناست این
یاخم زلف پری بر رخسار
یا خداوند بعض قدرت
جمع کرد دست بهم لیل و نهار
بسکه جان بخش بود میز پید
گمش تا بقیامت تکرار
در همه سلسله اش زنجیری
رفته دریای روان بهر قرار
خالد از مدحت او نتیجه مشو
زانکه یک عشر نیاید بشمار

نبی صدیق سلیمان قاسمست جعفر و طیفور
که بعد از ابو الحسن شد بوعلی و یوسفش کنجور

زعبد الخالق آمد عارف محمود ازو بهره
کزیشان شد دیار ما وراء النهر کوه طو
علی بابا کلال نقش بندست علاء الدین
پس از یعقوب چرخ خواجه آحرار شد مشهور

محمد زاهد و درویش محمد خواجگی باقی
محمد عروۃ الوثقی و سیف الدین سید نور

حبیب الله ظهیر شاه عبدالله پیرما
ازینهار شک صبح عید شد ما را شب دیجور

موسم عید است و ما نو میبنداز دیدار یار
عالمی در عیش و نوش و ماد و چشم اشک بار
هر کسی بایار در کشت گلستانست و من
اشک سرخم شد کار از داغ هجران لاله زار
جان نثار مقدم جانان نکرده دمبدم
چبست بهره از تفرجهای بحث جان نثار
بیتوا و دل پراز خار و غریب و دردمند
دست بردل سر برانو چشم در ره دل فکار
سینه سوزان دل فروزان کوجه کوجه در بدر
کس مبادا همچو من آواره از یار و دیار
بکره جوی شد زهر چشم روان از خون دل
عاقبت کردم دوا داغ فراق سر چنار
خالد کز نیستی دیوانه صحرانورد
تو کجا و کابل و غزنین و خالک قندهار

روزم از هجران شب دیجور شد بارد کر
لاله سان شد دل ز داغ لاله رخسار در کر
بردل پیداد چرخم بود چندین بار غم
داغ غربت بر سر هر بار شد بارد کر
چنگ شد قامت ز درد دوری از خون درون
تا قدم پیوسته شد بر هر مره تار در کر
چاک خواهم زد کربانرا چو کل زین غم که شد
تو کل کارزار جانم زیب دستار در کر

غمکسار خویش را بی جهت بکذاشتم
مثل او هرگز بجایایم غمخوار دگر

یسو فای با وفاداران نه طور عاقلی
خاصه یاری نیست مانندش وفادار دگر
در خرامش کر بیندیک نظر کبک دری
تا بود هرگز نخواهد رفت رفتار دگر
بیش مهر و یان شوی خالد بر سوا بی علم
دل مده زینهار هر ساعت بدلدار دگر

اندر ره عشق خسته جانی بهتر بیمار یکه موجب دیدار تو بود یا وصل توام ز شربت مرگ چه بآل آزده مشو عزیز من نه آزار رنجورم ز آرزو کیت می میرم جان میکنم طاقت فریادم نیست خالد اکرت هست بکف جوهر جان از بهر نثار یار جانی بهتر	وز شرح غم تو بی زبانی بهتر صد بار ز صحت جوانی بهتر وصلت ز زلال زنده گانی بهتر صد چون من اگر مرده تو مانی بهتر بر من ز کل ارشکرفشانی بهتر جان کنندن عشاق نهانی بهتر خالد اکرت هست بکف جوهر جان از بهر نثار یار جانی بهتر
--	--

دل پراکنده شد از یاد دل آرمی باز
لاله وش شد جگر از داغ کل اندامی باز

داده ام دل بخیمال لب شور انکیبری
دل ر بوده ز کفم شیفته بادامی باز
شکرین خنده بی برده بغارت دینم
کرده در ره گزری هر نکهتی دامی باز

هر دم از بهر خدا باد صبا از سر لطیف
برسانش ز من دل شده پیغامی باز

دهد آید کرم دست زمسعودی بخت
که بر آید ز لب لعل توام کامی باز

در پس محنت دوری بنشینیم بهم
کنم از درد جدای کله هنکامی باز
خالد از خون خورد از زکس جادوش چه غم
لعل میکنم نم می کند اکرامی باز

بازم افتاده بدل داغ نکاری که می پرس
لاله زار است پراز لاله عذاری که می پرس

گشته جان صد بی تازه شکار یکه می پرس
دل شده بسته فترک سوار یکه می پرس
تا غبار رفتن انکیخته از دور قر
از خطش ره بدل آورده غباری که می پرس
تا برون شد بسفر میکشد از قطره اشک
خون دل دمدم از دیده قطار یکه می پرس

کو دیگر میکده را در نکشاید خجار

که مرا هست از آن دیده خجار یکه می پرس

موسم نیز کنم کمریه بحال بلبل
دارم از هجرت کل ناله زار یکه می پرس

تا شد از خنده کل سخن کلستان خالی

سرفرو برده بدل چنک خار یکه می پرس

در نظم و کهر و اشک جدای خالد

بهم آورده با امید نثار یکه می پرس

مردم ز هجر روی توای نازنین فریاد رس

خون شد دلم از خوی توای نازنین فریاد رس

هر سوز و دازدیده خون جولان گز نامد برون

سروقدی دلجوی توای نازنین فریاد رس

دل نافه تاتار شد اشکم همه گلزار شد

هر گوشه از کوی توای نازنین فریاد رس

کی بی رخت بویم سمن بیزارم از مشک ختن

کر باد آرد بوی توای نازنین فریاد رس

خالدا کر بی روی تو زیبای بر کل بنکر د

شرمنده باد از روی توای نازنین فریاد رس

نیازم نازنینی را که شد از عکس رخسارش

عیان زینسان کلی صددل کشد قلاب هر خارش

زاوراقش دو صد یاقوت رمائی بود در کف

شده هر قطره شبنم بر چین لؤلؤ شهورش

دم از نعلش زدن محض پشیمانیست نادانی

همین کافست باشد نسبتی باروی دلدارش

شده پیراهن فیروزه اش صد پرده واری

همیشه بدر کامل با کتان اینست کردارش

چه نقش است اینکه نقاش ازل بنمود در گلشن

هزاران آفرین بر شمع کلک کهر بارش

ز استغنائی خوبی بال صد خنده می آید

برنگ حور بوی نافه آهوی تاتارش

نماید چون بی بازار لطافت روی می بینی

ز لباوش بجان صد یوسف مصری خریدارش

درین موسم زمام اختیار آنکس بکف دارد

که نبود فرق پیش اهل دل بانقش دیوارش

نظر

نظر بازی نزیب خالدا جز بادل آرامی

بود پروانه و شمع و جو بلبل کل گرفتارش

ای کشته من فکار بتو

زارم چه کشتی بدر دهر ان

تا چند فراموش گذاری

تا بیتی نریسم نگر دم

خود کوئی که با خود گویم آخر

باز آئی که بهر تو گذشتم

یعقوب بکنج غم گرفتار

تا چرخ ترا زمن برید است

جانا بسعادتی که داری

دریاب که بیتی کشت خالدا

بیزار زنده گانی خویش

ز شوق شمع چون پروانه رقص

نه تنها شمع بل کاشانه رقص

ز بی تایی عشقش منع دل چند

کز آتش چون نکرد دانه رقص

اگر عشقت بکوه آرد شبنخون

جهد از جای چون دیوانه رقص

ز تمکین شیشه دل تیره کرد

مؤدب باش چون طفلانه رقص

تو در دل دل بزلافت در کشاکش

چو جان از عشق خود جانانه رقص

ز سوز عشق خالدا چون ز قصد

کز چون خویش شد بیگانه رقص

ای ز کلزار جهان شمشاد دلجویت غرض
در نیکارستان هستی صورت رویت غرض
هست از و الشمس خورشید رخت مقصود بس
و ز سواد طره ات و الیل شد مویت غرض
سجده پیش آدم خاکی یکجا کردی ملک
گر نبود زان میان محراب برویت غرض
تیرهای غمزه ات را از دل دل داده کان
هر طرف بینم قتیاده بر سر کویت غرض
نیست تابی اینکه بی پرده ز رویت دم زخم
خو پرویان استانم روی نیکویت غرض

خنده کل جعد سبیل نشسته مل بر زبان
شیمه خوش چشم دلکش تاب کبسویت غرض
خالد ارم زد ز مشک ای جان بگوید از خطا
چین زلفت مدعا و خال هند ویت غرض

خدا یا جز تو ما را کبست حافظ	کدا تا پا دشه را کبست حافظ
بمخت خانه غریب شب و روز	غریب بینوا را کبست حافظ
شب تاریک و بی ره در بیابان	من بی رهت را کبست حافظ
زموج قلزم زخار خونخوار	خدا و ناخدارا کبست حافظ
زدست اندازی شیطان سرکش	
من بی دست و پا را کبست حافظ	

ای جلوگاه ایزد و آرا الوداع
وی قبله گاه احد مختار الوداع

ای شافع گروه کنه کار روز حشر
ای واضع شکوه ستمکار الوداع

ای مخزن جواهر الطاف کرد کار
وی ممکن ذخایر ابرار الوداع
ای آشیان طائر ارواح اصفیا
وی آستان حضرت دلدار الوداع
ای معبد کروه اولو العزم انبیا
وی مقصد مهاجر و انصار الوداع
ای مطلع کواکب انوار ایزدی
وی منبع لطائف اسرار الوداع
خالد چو دیر آمدی وزود میروی
باشادی کم و غم بسیار الوداع

عمر شد در کار ناهموار بربادی دریغ
هیچ روزی روی فردا ناورم یاد ای دریغ
می نهم هر دم بنای بر هوا بچاره من
قصر اعالم بود بس سست بنیاد ای دریغ
کرده بر آمرزش حق تکیه ببینا که از کاه
هر گز از قهاری او نایدم یاد ای دریغ

در کنه چند دان دلبر و در نکویی ناتوان
با چنین بد خویم و در جرم آزار ای دریغ
آرزوی دولت ناپا بدار این جهان
چند دولتهای جاویدم ز کف داد ای دریغ

راه بار یکست شب تاریک همراه دیو بد
مانده ز برابر عصیان زار و ناشاد ای دریغ

نیکی ناکرده ثبت در نامه روز جزا
خالد آلوده چون خواهد شد آزاد ای دریغ

ای که مهر و رویت را بر مهر تابان صد شرف
تیر باران خیال غمزه ات جان را هدف
نسبت ماه دوهفته بارخت از ابله‌بست
فی همین نقصانش از رویت خسوفست کلف
آب حیوان مهر رخشان در رخت باشد عیان
مشک و عنبر شهد و شکر لعل و کوهر در صدف
دسته دسته بسته سبز رسته کرد سلسبیل
نقطه نقطه مشک تر بر صفحه مه بسته صف
روز و شب دست امیدم در خم زلفین تو
و درین طول امل عمر عزیزم شد تلف
غیم در دست و لب لبانها دی روز وصل
زان تخلیکاه جانم بر لبست و که بکف
خالدا امید شادی بکسل از دنیای دون
لشکر سلطان غم صف صف ستاده هر طرف
از روم تابهند کمرقم تقد جان بکف
بهر نثار مرقد شه بو علی شرف
بروی قسم بجان عزیز مبارکش
کاندرو فاش کرد جوانی خود تلف
هست این غلام را پدرش حاجت عظیم
لطف کند و باز رها ندش از اسف
باشد در آستانش امید شفاعتی
در حضرتیکه هند از ویافت چون شرف
یمضی علی الصباح من العمر ما بقی
یا ولی الفلاح من الذنب ما سلف
اشاهی ز چشم خشم بخیبر نکه کند
درینیم آب شود در دل صد صدف

بر ماه خاسف از کرم ار بتکر دکهی
بر روی آفتاب شمارد دو صد کلف
نسبت با عشعاش خرف بهتر از کهر
یا قوت غشاش کهر کمتر از صدف
در چشم اهل دیده مسماش همچو اسم
آینده ایست عکس نمای شه نجف
خالد خجوش هر چه تو کوئی بطرز شعر
بی دولتان مبالغه دانش و وصف
یا ز شد دل بدرون نازده افروز فراق
چون دهم شرح غم و غصه جانسوز فراق
خوابم از دیده و صبر از دل و تاب از تن شد
وای من کر همه زنیسان کدرد روز فراق
بسکه در آرزوی وصل تو ام غرق خیال
تیر مرث کان شمسم تا وک دلذور فراق
دورم افکنده بصدم کروحیل از برخویش
آه ازین مکتبی مسئله آموز فراق
من ندانم که ز وصل تو کنم قطع امید
خرم کرمم بر باد دهد سوز فراق
خالد سوخته از هجر تو روزش تارست
شب یلداست برش غره نوروز فراق
یا ایس القلب فی ضیق الفراق
یا دواء عن نصاب لا یطاق
یا جلی الفضل یا حلوا المزاج
یا زکیا جملة الاقران فاق

چون ز لطف خلق حسن خلق تو
دم زغم کر لطف داری اشقیای
ان تسل عن بال بلبال الفؤاد
اوشأ یب دموعی واحتراق
فالذی خلک باللطف الوسیم
ثم قد خلک من شوب النفاق
والذی فی البین اعطانی جوی
لحظه فی العمر لست فی الفراق
کما لدهور الاتی من تلقاؤکم
مذ تقارفت دموعی لا تطاق
قل لمن ما شهد فی مزح العفار
وهو فی الرب من حی المخاق
ینظرونی کیف لم الله بی
وابل الدمع بنار الاشقیاق
طیف نصب القدم مع کسر الجفون
جز بما قلبی وجز با تفقای
بر خلاف قاعده دور از رخت
نیست خالی روزگارم از محاق
مذ انیت عن بنال الهدب قد
صرت من عذب العذاب کالعراق
یا امرؤ الصبر قوم فی الوادع
لم ید وقوا من اذاه من اراق
کیف یدری باضطرارم البسال من
لبس من لحظ العیون البخل ذاق

مت فی الهجر ولم ارجو الوصال
من یضیق الصبر مع هذا العناق
خالد ار لعل لبیت یاد آورد
زان بود نظمش تر و شکر مذاق
الا ای جامه صبر از غمت چاک
ترجم قد دنت للموت مرضاک
تورفتی لشکر جانیهات در پی
فیما طوبی روح کان یلقاک
بفرقم پای استغنائها دی
بلندم ساختی الله اعلاک
ز خاک ازلاله سافردا برایم
ترانی هکذا حیران سیماک
بسو کنند و عهدت دل نه بندم
فان الرب بالاخلاق رباک
بفردوسم و مخوان زاهد که بی او
لدى اهل النهی ما طاب طوباک
بمژگان میدرد خالد پس از مرگ
تجساه اللحد حتی نال مسواک
ماهر علم و حاکم لولاک او حدی ممالک ادراک
واحد دهر و حامی اسلام اعلم واعمل و همه دراک
طالع سعد و احد مرسل
سحر را محو کرده در املاک
ای مه خورشید از رخشنده رخسارت خجل
لعل یا قوت از لب لعل شکر یارت خجل

آهوی چینی کل فردوس طاموس چن
مانده انداز غمزه و رخسار و رفتارت خجل
محسب بیهوده زنجیر جنون دارد بکف
زانکه عالم شدیدام زلف طرارت خجل
گفتش خواهم کنم مه را پرویت نسبتی
گفت رورو بوالهوس باشم ز گفتارت خجل
گویا بنکر خطش را چون بنفشه کرد کل
ناشوی ای باغبان از حسن گلزارت خجل
از سر کویت جدا افتاده دارم زنده کی
زین کنه هستم ز دیدارت بدیدارت خجل

خالد از درد غمش افغان وزاری تابکی
نالهم کن شد جهان از ناله زارت خجل

عاشق مست خراب بستم بخود از جام شراب بستم
در مذاق آب حیاتم تلخ شد تشنه لعل مذاق بستم
نیم بسم غرق اندر خاک خون صید چشم نیم خواب بستم
در بدرمانند قیس عا مری و اله شوق جناب بستم
رخت بر بست از دلم صبر و قرار اینچنین در اضطراب بستم
ز آتش دل سوختم سرتاپای ای دریغامن کباب بستم
خالد اندر رقص و حالت زره سان در هوای آفتاب بستم

ز سودای خود از خطی بکلك شوق بنشام
دو صد بجنون گندمش جنون اندر دبستانم

بگیرد شب پره خورشید را چون آشیان در بر
اگر يك شمه از دل تیره کی غم بر افشام

گرفتارم

گرفتارم بدام دیلی خوی ستمکاری
ریاید دین و دل از مردم و گوید مسلمانی

ندام در چه کارم چبستم از حسن بیدادش
کهی چون کل بچنده گاه چون بلبل در افغانم
کند بد خویش هر دم بشیام زجا نبازی
جمالش مینماید از پیشانی بشیام

اگر هر سوخیال فیلسوفی را کنم پیکی
نشان از دل کم کشته خود از کجا دایم
بحراب هلال ابرویش رو کن دی خالد
کنند شاید ز تیر غمزه خون ریز قربانم

بچوگان قضا با داشکس دست چوگانم
که برهم زد هلال ابروی خورشید تابانم
مراسودای چوگان بازی اندر سر کجا بودی
اگر قلاب مهرش چنک واکردی ز دامانم

بوجه خون بهار کف گرفته نقد جان و دل
بامید قبولش از دودیده کوهر افشام
غرامت چون توانم داد زخم ابروی اورا
که دخل هر دو عالم را بوی زان چو نستانم

چکد بر بک نسریش دما دم لاله زان هر دم
چو غنچه دل پراز خون هم چو کل پاره کریمانم
شفق شد خالد از خون مشرق پیشانی جانان
قیامت خواست تا کی زنده زین نکته حیرانم

ای شده درد هر بدافش علم وی زده بر مهر زعفران رقم
نامۀ اندوه زد آیت رسیده شکوه کان ازمن ورنج و الم
سلسله اش مرغ روان را چو دادم رایحه اش اخگر دل را چو دم
در حق تو نیست قصوری مرا لبیک با آن جان عزیزت قسم
هوش نبند دردم باز آمدن رفت زیاد مکه بخد مت رسم
هست بسی کار بی اختیار
نیست نهان نکتۀ جف القلم

جانا خدا کواست ز دوریت ققنم
وقتست کاشت برد از جان چون خشم
بی یاد رویت از برنم یکنفوس جدا
بند دجو مهره شد در دور مدرسم
پریش نگر دونیم بغفلت کان مهر
شمر منده تلطف آن روح اقدس
من بی وفا و غافل و سرکش نیم ولی
حیران کار کنبد چرخ مقررسم
درد هر نیست زبان آوری چو من
تحریر مدعای ترا کنک و آخرسم
هر سو که بنگرم بی تسهیل مشکلی
عالم مساعد است بکار تو یکسم

چه دولت بود یارب دوش من در خواب میدیدم
که نخل مدعا را پر پر و شاد آب میدیدم
سکندر بهر آب زنده کی ظلمت پرید و من
بنار یکی شب سر چشمه آن آب میدیدم
نکه مل چهره کل خط سنبل قدس و شکر لب
مزه نشتر و ش و کا کل چو مشک ناب میدیدم

قیامت می نمود از قامت و میکفت قد قامت
بروی خویشتن حیران شده محراب میدیدم
شب یلدا بروی روز رستا خیز شد پیدا
یا ندانم یاد زلفین پری پرتاب میدیدم
از این تشبیه های نامناسب صد معاذ الله
که بآن در جهان مانند او ناب میدیدم

بخاک پاش میغلطیدم و شکرانه میکردم
تو کوئی خویش را بر پستر سنجاب میدیدم
ز شوق شمع رویش جله اعضاءم برقش آمد
ز هر مویش به بند جان دو صد قلاب میدیدم

ندیدم زان شب فرخنده صبحی بر توی افکن
اگر چه کلبه رانی شمع و بی مهتاب میدیدم
تم یکبار شد چشم از برای دیدن رویش
بهر عضوی جلال آن کل سیراب میدیدم
اشارت پر بشارت بود خالد خواب دوشبتم
که من بیمارم و کل شکر عناب میدیدم

از بسکه ز صهبای هوس بخت خود و مستم
بیرون شده سر رشته ادراک زدستم
از معر که نفس بسی پای فشردم
بفریفت مرا عاقبت و دام شکستم
هر لحظه بر سنیدن د و تبسم بنماید
خواهد که کند روسیه از عهد الستم
بافضل تو ای مفضل جان بخش خطاپوش
پیوستم و از غیر تو امید گسستم

اضعاف کنه میکشم از توبه بخالت
خالد ز پس از بخودیم توبه شکستم

ز چنک این سپهر چنک پشت چنک سان نالم
مکن عیم که قامت گشته از نیرنگ آن نالم

ز بد مهری و بد عهدی این کردون دون پرور
ز سفاکی و دم سردی این خون خواره عالم
یکی دوزخ شرازه شد هویدا از پی مردم
اینس خسروان شد باز نامه همچو اقبال
بی تاریخ و جایش از زبان حال هاتف وار
کفانی خالد دار التعمیم گفت فی الحالم

خالد بیا و عزم سفر زین مقام کن
بر روضه رضا بدل و جان سلام کن

از کستکوی خام روافض دلم گرفت
بر بند بار و قطع سختیهای خام کن
بدعت سرای طوس نجای اقامتست
بر خیز و روی دل بدر پیر جام کن

از خاک قندها رو هرات نیز در کن
مقصود دل چو خاص بود ترک عام کن
در شام مکه ات کره از کاروان نشد
من بعد صبح راه بره هند و شام کن

خود را بخاک پای غلام علی فکن
محو هوای روضه دار السلام کن
در کار خواجگی همه عمرت پیاد رفت
خود را در می خدمت آن شه غلام کن

خالد

خالد چو هیچکس بسخن مرده نشد
بگذر ز هر چه هست و سخن را تمام کن

نشر فولادیا مرکان خونخوار است این
نشسته می یانگاه چشم بیمار است این

ز آله بر کل باجل خوی ز سرم زوی دوست
یا عرق بر جبهه شوخ ستمکار است این
کلک مانی ریخت بر یک سمن مشک خطا
یا خطنوس سر زده بر روی دلد دار است این

شمس خاور بر سر سرو سهی بگرفته جای
یا بلایا خود همین بالا و رخسار است این
هست این یاقوت کان یاقوت جان پیدلان
آب حیوان یال بلعل شکر بار است این

قطره آب بقایا رشحه چاه زنج
سبب بستان ارم یا غیب یار است این
کبست این کر غمزه جانگاه او دل میرود
خالد دلسوخته یا بلبل زار است این

چون کئی از لعل لب میل شکر خند ریختن
هر طرف ارزان شود جان بلب آویختن

خنده زنان هر زمان می نگری برفلک
عقد سر یا شود ما ثل بکسیختن
مه همه تن روشد چون نکرد بر رخت
نیست و را چاره خون زیگ ریختن

از مرهات ای صنم گشته مشک تم
نادره پرویز نیسب بهر طرب ریختن

دیده مست افکند شور بدور قمر

بر سر کویت ز بس خون جگر ریختن

پاسخ تلخ بلب و که چو شیرین بود

لذت شکر گرفت زهر ز آمیختن

شکوه مکن خالدا ز کس فتان او

عادت مستان بودفته برانگیختن

ای از کل رخسارت خون خورده کل مینو

یا قد تو نا یکو فرقی نبود یکمو

این شمع شب تارست یا پرتو رخسارت

این نافه تا تاراست یارا بجای کسو

بر جیس مبدل شد بامهر جهمان آرا

یا هو رخ جانان مقرون نجم ابرو

از غمزه خوزیرت دلش بود جان هم

چون ز کس مستان کی دید کسی جادو

یا قوت بود لعل مر جانیت مرا یا قوت

در دایره ناسوت نبود چو لب دبلو

در بردن دل هاروت کی می شمرد ماروت

گیرد بیکه چشم بر آهو دوصد آهو

گویند که با کس چندین سخن عشقش

کی گنج نهان گردد در دست که هندو

کر چه سخت خالدا خالی ز بلاغت نیست

لیکن نبود او را ذوق غزل خواجو

خسرو دارم که گردد در که مهمبر او

لشکر جانها لکد کوب سم شدیز او

چون نه بر هم لب نازک توان دیدن چو در

عقد دند آنها عیان از لعل قند امیر او

کر کشد بر بک کل مانی زمشک تر رقم

کی کشد تصویر پرو و خط غنبریز او

در پس آینه بتوان دید رویش راز پس

رخنها افتد درو از غمزه خوزیر او

آنچه خار فامش ببارک نسیرین میکند

دل نخواهد دید هرگز از خندک تیر او

کر زدی خالدا بشیرین عکس روی خسروم

تنک شکر میشدی بی شک دل پرویز او

خون شد دلم نسیم صباح عکسار شو

بردشت شهر زور دمی رهگذار شو

رفت آنکه ما بعیش در آن بوم بگذریم

زینهار تو وکیل منی دلفکار شو

میوس خاک انجمن و بعد زان روان

تزدیک بارگاه بت پرده دار شو

واکن بصد هزار ادب بند بر قعش

حیران نقش خامه پرورد کار شو

بکشا جو غنچه کوی کریسان کرته اش

محو صفای سینه آن کلمه عذار شو

تار ز چین طره اش از لطف باز کن

کوسر چنار را که تو رشک تبار شو

غم بردم نشست چو گردون ز داغ هجر

ای چشمه سار چشم تو هم سر چنار شو

بیکار بست کار جهان و جهانیان
بگریز خالد از همه و مردگار شو

ای کشته چو مجنونم در عشق تو افسانه

از بهر خدا لطفی باین دل دیوانه

پروانه صفت مایم بر کرد رخت دایر

وز سوز و کدا زما هیچت غم و پروانه

آخر نکه میکن بر حال من بیدل

چون کشت ز سودایت جان از همه بیکانه

تادانه خالت را در رشته جان دیدم

مارا نبود کاری با سبجه صد دانه

در عشق تو زانسانم رسوایی جهان جانم

خواهند بداستانم در مسجد و میخانه

تسبیح ز کف دادم ز نار بندم نیز

جز رشته کبسویت کردندم و مردانه

کر باده بکف آری خالد تونه هشیاری

نایدش نظر داری آن ترکس مستانه

یا منزل من من قدم اهواء اخرت فودی بلطفی ذکراه

طوبی لك ان عرس محبوبی بك اولی لك ما رأیت ما تراه

صرت نملابروجه كرا اراح ما اطیب ذا التراب وما از كاه

قد نبهنی و مال من یتنی كدت فرحا طیر من جراه

اوز عنی یارب علی الشكر بما

انعمت وان اعلم ما ترضاه

هر دم بگویم آید از سوز دل صدای

گویا ز درد مندان خالی نمانده جای

بر حال خویش کریم از جور زلف شوخی

بینم بدست صیاد هر مرغ بسته پای

گلزار حسن جانان هرگز خزان نه بیند

آری که می نباشد فردوس را قنای

بردیده آنچه آید در انتظار رویت

چشم جهان نه دیده زین گونه ماجرای

خالد ز درد اشکش دامن پرست دایم

سازد مگر نشارش در پای مه لقای

عزیزا کر ز روی غمگساری

خیال دوستا ترا خاطر آری

ز هجران آب بحرین دود دیده

ابد بر بندر رومست جاری

بگاه کریه ام صد خنده آید

به اشك و آه ابر نو بهاری

میار آزار نمودم در فراق

لعمری الله مافیة اختیاری

دل از داغ چنان سوزد نسوزد

بیرم خسروان عود قناری

من از هر دن نترسم لبك ترسم

کاهی بر تر بتم تشریف ناری

ز هجر دوست چندین شکوه خالد

بعید است از طریق جان سپاری

ای بقدر سرو به عارض همچو ب در
کرده زلفت آفتابی را نهان برش ب
مرده را علت حیات جاودانی میدهد
کی ازین مجسرزند دم م س ی ح
زخم دل را از تومی خواهم بتازی مرهمی
اعطی من فیک لطفاق بل ت
گر نقاب از روی برداری که خواهد فرق کرد
مه برآمد ظاهرا بنمود یارم رخ
منکرا ترا کشف کرد آیه بی العظام
کشته کان خویش را کرب نمی برل ب
ماه کنعان حبس در زندان و خالد ماه من
صد چو او دار داسیر چاه زن خ

ای مه برج شرف سروری
مهر جهان تاب سپهر کمال
چند بنفشه ز ریاض نسیم
لاف زنا آمده و در دلاش
داغ نهادیم به پیشانی
اینکه بشیر منده کی آمد برت
کشته سیه روی سرافکنده پیش
خالد دل داده ز روی نیاز
ملتمس است از کنه اش بگذری

ای زلف تو ما را نقابی
یا مهر رخت زمین چه حاجت
از شرم بلند می تو کیوان
شیطان منشاندشمنت را

باسیخ

باسیخ سنانست در که کین باشد دل دشمنان کجایی
یا معرفت تولوح محفوظ یک حرف نباشد از کتایی
دریای محیط و چرخ اطلس از قلم همت حسابی
خالد چه زنی دم از صفاتش
حدی چون دارد و حسابی

درودی گز نسیم مشک تانار
خورد خون همچو دل از طره یار
سلامی گز شمشیر بوی رضوان
شود سر کشته چون جان بهر جانان
پس از مجسر از سپاس ایزد پاک
بود بر جان شاهنشاه لولاک
پس آنکه باد پر یاران جانش
بخصیص آنکه میکوشند تانیش

(قطعات)

چار جنت بود درین دنیا
همه زیبا و شهره آفاق
در سمر قند سفید در بصره
هست نهر ایشله بدرام
شعب بوان بفارس و شیراز
غوطه باشد بهشتی در شام

(وله)

بود پیش از کار حارث نام دیو بد سرشت
پس بهر گردون و روانام دیگر شد سر توشت
عابد و زاهد بدو آداب در چارم منیب
خاشع و شا کره طبع است و عزازل در بهشت

خواند ابلبسش خدا یعنی زرجت ناامید
چون زکزار بهشت اش راند و در نفرین بهشت

با خیالت را بکوتارو بگرداند زمن
چون ز پست آرزوی خواب باشد بی توام
تا بر اسایم دی باوی فرو میرد مگر
آتش افروخته در استخوان پهلوم
من بدانسام که دانستی ز هجرانت ولی
باز گشت و هست من وصل ترا ای مه روم

عبدالرحمن شیرمیدان شاه گردون جاودان
باد عمر شهرتش مهر است مانند سها
طوب ازدروار را چون بر عراوه تکیه وار
پاره شد خپاره و ش قلب عدوزنی اعتنا
حسب حال خصم ملهم کشت تار یخش بدل
دشمن بد چون رهد از شیریا از اژدها

بی روی تو رفت طاقت از دل
از دست نماند اختیارم

جز شوق وصال روی خوبت
نبود بدل حزین وزارم
از هجر تو جان بلب رسیده
رحی بنما بحال زارم

ای از مره ات غرقه بخون استادم
وز خط تو در قید جنون استادم
دلداد دیدم خمار آلودت
عالم همه وز جله فزون استادم

شیدای دو آهوی شکار اندازت
صد چون من صد هزار چون استادم

مهمجور زبان بسته سرگردانم
رنجور جگر سوخته و حیرانم
از چشم تو چشم التفاتی دارم
گر پای نهی بچشم جان افشانم
دلداد دیدم توام کرقدمی
بر دیده نهی نثار جان افشانم

(رباعیات)

امر وز که من زلم نصیبین کردید
از داغ غمت دلم نصیبین کردید

دوری ز سرکوی تو از من دور است
اما چه توان کرد نصیبین کردید

(وله)

والله شوق جلال دوستان * بی نصیب از کشت باغ و بوستان
بنده و اما نده از وصل حبیب * خالد درمانده در هندوستان

(وله)

هر چند دل ز محنت ایام داغ یافت
رمزی زدا غهای قره جه داغ یافت

اما جو دیده براه وصل است وصل را
هم آن خیال کرد و ز داغش فراغ یافت

(وله)

نسپا گرفتد ره بدر آن سرو دلجویت
بکوی زمره شیرافکنان تخچیر آهویت

ز طول مدت هجران و شام محنت دوری
تو مانی زنده خالد گشت قربان دوا برویت

(وله)

قاضی مانند ملا مصطفی در سر زمین
نیست قاضی خود برد چون دیگران شاهد برین

می ستانند تا ندیند نان او هرگز بخواب
خواب مستی از دو چشم دلبران نازنین

(وله)

سلامی جا نفزا چون نشئه می
بران نوباهه باغ جوانی که باشد زهر بی اوزند کانی

(وله)

چبست بر آن کس که بوی دخاله سالار عرب
می نبوید تا بید بویای پر عطر و عیر

بر سرم چندان مصیبت ریخت از هجران او
کر بریزد فی المثل بر روزها کردند شب

(وله)

کری تو شوم شاد غم روز افزون باد
سر تا بقدم دریم آفاق نصکون باد

ور بر کل و نسیرین نکریم بی کل رویت
چون غنچه دلم نه تبه آغشته خون باد

(وله)

نذر القراض القرض کالمرهون
جان زکاة مؤمن المأمون

کتابه موصی مبیع المقلس
هر دود عیب بسبق حفظ ارس

(وله)

ای آنکه ز نکبت همه کس حیرانند
دیوانه و دانا ببرت یکسا نشند

القصة ز تو غیر کس واقف نیست
نازم بتقدس توای بی مانند

(وله)

خورد خون نافه مشک ختن از رشک کبوس ویش
نهد سر در قدم سروسهی از قد دلجویش
اگر زاهد بخواب آن شوخ را بیند یقین داند
نسازد سجده که هرگز بجز محراب برویش

(وله فرد)

خالد اگر فک قد ترا خیم یعنی
که ازین دریغین وقت برون رفتن تست

(وله فرد)

هر آنکو مست صهبای جنونست
همه کارش ز حیرت و از کون است

(وله فرد)

جدل بمانیز هر زمان میکنی
چنین میشود چون چنان میکنی

(معما باسم اجد)

طبع دارد ز جانان لطف سرمد
شهید کربلای عشق اجد

(باسم اسمعیل)

نازم بر عنا دلبری سالار هر دو عالمست
ینم بیای اخترش افشاند تاج عالمست

(باسم لطیف)

يك از يك چون فتد دو در ميانه * شود نامت هویدا ای بیکانه

(باسم علی)

تا بخالت شد سر زلف آشنا * عالمی را عام شد درد و بلا

(وله فرد)

شد چو ماه از نسل زهرامنجلی * اختر برج شرف سید علی

(وله فرد)

فریاد زدست فلک سنگین دل * بیداد زبیداد مه مهر کسل

(وله فرد)

چون قری سرگردان گز جفت جدا ماند
از هجر سببی قد آن دردشت ترغم کو

(وله فرد)

روی زمین جله ز بر جد شده * زاغ وزغن آخرا بجد شده

(وله)

غوث عالم خواجه کردن فراز سر بلند
یکه تاز عرصه تجرید شاه نقش بند

خاکای حضرت صدیق شاه نقش بند
خالد در مانده تقصیر بار مستمند

(وله فرد)

براستی و بیجید و بیچشم بادامت
مفسراند براهل علم لفظ اقامت

(وله فرد)

لقد غلطت فی هذا المقام * لا ابدی الوجه لیکی الالام

(وله فرد)

سالار رسل کریم واجد * شاهنشاه ملک دین احمد

(وله فرد)

وراز نفسی کسی چراغ افسر باد
آن شمع شبستان شرف روشن باد

(وله فرد)

جلای آینه دل ز رنگ خود دینی
غلام حضرت ایشان محمد حسینی

(وله فرد)

از ضیق وقت و تنگی حال آفریده اند
مارا برای خون خوردن دل آفریده اند

(وله فرد)

صحن چمن و سایه بیدولب جوی
سر بسر زانوی بت عربده جوی

(وله فرد)

یتاب تب فتاد از تاب رویت این دل بی تاب
ز تاب کاکلت از سینه شد صبر و ز چشم خواب

(وله فرد)

هست تعریفی ز تعریفات ای شرین کلام
گاه حد و گاه رسم و گاه ناقص گاه نام

(وله فرد)

حالتم رشک ده مجنون کن * وز غمت دیده من جیجیون کن

(وله فرد)

خالد اندر بهشت خالد باد * بالنبی وآله الامجاد

(وله فرد)

میرید خالد در مانده زار * سمنی شه عبیدالله احرار

(وله فرد)

طبع دارد بفضل حق معبود * غلام خالد صدیق محمود

(وله رباعی)

دارد امید شفاعت از شفیع المذنبین
راجی لطف خدای هر دو عالم شمس دین

نام او اندر کلام حق مبین

ان الیاس لمن المرسلین

(وله فرد)

در مکتب دل سبق نباشد * این مسئله در ورق نباشد

(وله رباعی)

چون تو سوار شاهی بمارتاب و تب نیست
آن به صریح کوی و روخ تا وری بهم

این بار میفرست و گرنه زدست تو

خواهم پردشکوه بشاه فلک هم

(وله رباعی)

ای خون فشرده در دل یا قوت ازرقم
تیر فلک چو قوس ز رشک شده است خم

این بار هست کز پی چند نامه سیاه

آدم روانه گشت نه لا بودونه نعم

(وله مخمس)

ای وصل نوا عظم امانی * سر مایه عیش کامرانی

کری

کری تو بعمیر جاودانی * بک لحظه زیم بشادمانی
یارب بخورم بر از جوانیدر بحر غم فزاده مشکل * گشتی رسدم دم بساحل
بر باد شدیم ز آتش دل * شد ز آب دو چشم خاک تن کل

افسوس تو حال ماندانی

بی مهر تو ام بشام هجران * ریزم چو سپهر خون بدامان
صد جا کنم زغم کریبان * لیکن چو نمیرسد بسامان

مقصود چه سود خون فتانی

پیوسته چو غنچه میخورم خون * هر گوشه رود ز دیده جیمون
دامن شده اشک سرخ کلکون * بی قد تو لیک سرو موزون

مارا چه هوای گلستانی

کز زیسته ام که بی وصالت * غرق عرقم ازین بجات

اما بدو ابروی هلاکت * این نیست حیات بی بجات

مرگست و بنام زنده گانی

با صبر و شکیب داشت یکچند * زیش دل خویش آرزو مند
با هجر تو تا کمر فته پیوند * ای من بخمال از تو خرسند

بیرید زدوستان جانی

خالد زدودیده خون سارا * می بار نهان و آشکارا

زان ابر نهال مدعا را * شاد آب هیمی نما خیدارا

تا بار دهد هما نکه دانی

یارب بجز دان افلاک * یارب بشه سریر لولاک

از غیر تو رستگان بی بالک * بدش تو شفیع آورم تاک

بار دیگرم بدوستانی

بجز تو خاطر این بوالهوس نمیگیرد | بکوش خفته صدای جرس نمیگیرد
سوای شهدائیس مکس نمیگیرد | دلم بغیر تو الفت بکس نمیگیرد
چو بلبل است که جادر قفس نمیگیرد

چو عشق مغز بود عقل پوست نتوان کرد

به پند زاهد فردوس ترک دوست نتوان کرد

بقول مدعی از صد نکوست نتوان کرد

بجرف زشت بدان ترک دوست نتوان کرد

کسی که دل بکسی داد پس نمیگیرد

غزل ولانا باغ خمس جامی قدس سرهما

گرچه در صورت ذرات جهان جلوه کری

گاه در حور نماینده و گاه در بشری

لیک چون ذات تو از ترک حدوث است بری

نه بشر خوانمت ای دوست نه حور و نه پری

این همه بر تو حجابست تو چیزی دیگری

دلبر از تو و خوبان جهانند حجاب

بجز زخاری و از هر چه تو مانند حجاب

عین انواری و غیر تو بود تاب سراب

نور پاک و فسانست حدیث کل آب

لطف محض و بهانه است لباس بشری

نبود جای سخن نکته محبوی تو

نیست میدان خرد ساحت محبوی تو

مر تراز بید و بس شرح دل آشوبی تو

حد اندیشه نباشد صفت خوبی تو

هر چه اندیشه کند خاطر از آن خوبتری

بهمه زره بود نسبت و پیوند ترا

در همه چیز عیان دیده خردمند ترا

لیک در هر دو جهان نیست چوما نند ترا

هیچ صورت نتواند که کند بند ترا

در صور ظاهری امانه اسیری صوری

نیست بی سوز تو در روی زمین هیچ دلی

نیست بی عکس رخت در چمن دهر کلی

نیست بی نشئه عشقت بجز آبات ملی

جلوه حسن تو از شکل میراست ولی

میتوانی که بهر شکل کنی جلوه کری

نیست آن کوس انا الحق زده منصور توی

به نیاز زنی نعره زنی طور توی

متجلی و توجوینده آن نور توی

ورمی ایایی نظر ناظر و منظور توی

وحدت ذات تو از همه دوی هست بری

خوبی عشق بود خاص تو در کون مکان

گاه در شیوه یوسف شوی ای دوست عیان

گاه در کسوت یعقوب برویش نگران

میکنی جلوه نخست از رخ خوبان جهان

و آنکه از دیده عشق دروینگری

خالد ادعوی صاحب نظری چند آخر

هان نکردی بیری اهل حقیقت کا فر

کوش کن نکته آن سرفنارا ناشر

کر تو از دیده عشاق نکردی ناظر

کبست جامی که کند دعوی صاحب نظری

(قطعه)

از وحی سخن نیست دیگر کبست که چون تو

در قبح معارف زده بر لوح قلمرا

زین بیع شرایی که تو کردی چه بجا بود

کرد در حق تو بیع نمودند سلمرا

افسوس که استاد دوم نیست که بیند

سرکشته تراز چرخ نهم عقل دهمرا

(وله فرد)

کی شکفت آید ز معروف و کرامتهای او

هفده رتبه از فلک چون برآمد جای او

(وله)

ای رام ترا ابلق چرخ سرکش

از بمن شده عادل افریدون وش

شاهی که سراسیمه شود زال فلک

چون رستم اگر پای نهد بر برش

وین نامه مر سوله برش عرضد بدار

از وجه کرم این همه تصدیع بکش

ماسا کن نفسم و هوا آتش بار

جز آب که در نفت زند با آتش

زین پیش حیات بس محالست مکر

خود را فکنم زود به کافی بکنش

(وله فرد)

کاتب تصویر بیان نقطه شک

یعنی دهانش نمی بود مدرک

(وله فرد)

خال خورده ریز کونای نو خطان

خطان اروا جان پیش مشک خطان

(وله در لسان کورانی فی اجداد النبی)

هامسرا آن نسب

محبوبیم هن شای عالی نسب

اسمش محمد قریشی و عرب

اداش آمینه کنساجه و هب

تمامی عمرش شصت و سه سالن

یا بو با پیرش بی طرز و حالن

عبدالله بن عبد المطلب بن هاشم

عبد المظفر بن هاشم لازم

نه کوتا و در از سپو و کندم کون
نکوتن سایش زوی دنیای دون

بولد بین جه مکه انور
چل سال جا که مندبی به پیغمبر

و سیزده هفتی او خور جینه
راهی بی کوچ کردشی و مدینه

چو که مقیم بی تامده ده سال
مرکش بی آماجلا بی زوال

برشی و جی دنیای فانی بی بنیاد
ابله کسیون دل پیش کرو شاد

صد ویست و چها هزار پیغمبر
سه صد و سیزده رسول رهبر

ابراهیم و نوح و موسی اولوا العزم
عبسی محمد بزانش و جزم

سید کونین ختم المرسلین
اول آیه بی آخر اولین

(وله در لسان کورانی)

میرزام وفاتن

قدم رنجه کرواده وفاتن

شهنشای شادیم مات ناماتن

بت پرست آسا اروام جلاتن

جد حجره سراوکی می راهی

یند ممدرو ماه جه برج ماهی

واده آمان آمان صد آمان

ریزه رازنت شفتان بی زامان

سابا ورتشر یف هی برکزیدم
جه روی مردمی جا کردندیدم

ورنه هاتمام نازده دوری
و کوی نوره کرد سرتاپای نوری

دیسان دیارد لبروک مشعلستان دادیار
نور بون بسر کبسوی اجد طومار بطومار آشکار

خوش خوش نسیم عنبرین بین خوش دگاتن سرزمین

اما نبوی عنبرین یا نافه مشک تار

بیواده امشوروز هلات یا نور جانان سات بسات

روشن دگاتن سر بساط فی الیل یولج النهار

پر بول نور دشت نقا کو با حیب خوش لقا

لینا علی السلع ارتقی من نوره القاع استنار

طالبان بران صف به شبت دا

منسوخ محوی جو بی ادریس دا

صف ابراهیم بر قبط نورین

آخر یا موسی یعنی آخرین

فرما واسبند آخر الزمان

جه تورات وحید دافع النیران

مازه تو یا کن جه توراتن هم

حیطا وز بور حامی الحرم

اکیل جزا مدو با حسان

عزیز و اناناش دعوی ترسیان

زبور یا محمود و انان زکریا

حقیقو بهیائیل جه کردین اعلا

یا حق پیش کردن نورانی سما
هم تار قلیط اطاب اطاب جیعا

جه انجیل امان اول جیا کر
باطلس جه حق دوم پال کوهر

سیم محیطن یجزو بیکل
بستانه تمام یکسان و بدل

قبلم فراق

آرام سندن سودای فراق

دل قفس آسان جه اشتیاق

طاقت طاق بین پی ابروی طاقت

دورجه قامت قیامت خیران

هجرت شراره جهنم بیران

کاری پیم کردن محرومی رازت

نکر دن و دل نیم نکای نازت

قدر عاقبت وصلت نزانام

شکرانه شکر رازت نوانام

ساغم کوی شادیم باو باد شانو

تمام انتقام وصلت جیم سانو

خاص خاص جه شدت نائرة دوری

کرد و کوی نوره سر تا پای نوری

* وله در بیان سلسله خواجکان *

* نقش بندیه قدس الله اسرارهم *

خداوند بحق اسم اعظم

بنورسید اولاد آدم

بسوز سینه صدیق اکبر

بسمان بقا سم بار دیگر

بشاه

بشاه صفدر کرا رحیدر

که از تیروش واشد باب خیبر

نبد فصل هنر در کارزارش

ز عزرائیل ضرب ذوالفقارش

بان سرو گلستان نبوت

بان شمع شبستان فتوت

حسن کز محض لطف خیر خواهش

فرود آمد ز تخت پادشاهش

بان نو باوه باغ رسالت

بان یکستای میدان بسالت

حسین آن سرور جمع سعیدان

سپه سالار افواج شهیدان

بان چشم چراغ اهل ینش

که بروی بد مدار آفرینش

علی بن الحسین آن زین عباد

که بد از غیر ذات بخت آزاد

بان کان صفاء منبع نور

که بد اندر قباب عز مستور

محمد باقر آن کوه مفاخر

که از تحریر یش گفتند باقر

بحق مجمع البحرین انوار

که شد اور از صدیق و علی یار

امام صادق و مصدوق جعفر

که این دو منصب اورا شد مبر

بحق جله اهل بیت یکبار
کلان و خورد و مرد زن یکبار

که هر يك كشتی ببحر یقینند
چه کشتی لنگر روی زمینند
بدان سرمست صهبای محبت
که بد غواص دریای محبت

شه ار باب عرفان قطب بسطام
که در این ره نزد چون وی کسی کام
بشرب بو الحسن از جام عشقت
که بدشایسته اقدام عشقت

بحق بو علی آن قطب فایق
بخواجه یوسف آن غوث الخلاق
بعبد الخلاق آن البرز تمکین
امام پیشوایان ره دین

که بانها د آن فرخنده اختر
بجز اندر قد مکاه پیمبر
بحق خواجه عارف کان معنی
به محمود آن شه انجیر فغنی

تمکین عزیزان پیر نسا ج
که بر چرخ برین سودا شرف تاج
بحق خواجه بابای سماسی
بان خورشید برج حق شناسی

امیر سید کلال آن پیر کامل
که فکر غیر نکند شش در دل

بحق

بحق پیر پیران بخارا
کز شد سنک خارا ز رسارا

بهاء الدین و الدینا محمد
که این راه هدی زو شد بمهد
به بی نقشی چه کردی سر بلندش
نهادی نام شاه نقشبندش

ز بس از وی کره از کار و اش
خطابش خواجه مشکل کشا شد
بقطب حق علاء الدین عطار
که از عالم کشادی قفل اسرار

بان پیری که چرخ آمد مقامش
ازان یعقوب چرخ کشت نامش
بحق آبروی پیر احرار
کز وزیب دگر بگرفت این کار

چو کویم من ز وصف آن کرامی
دری و صفش چنین سفست جامی
مقام خواجه برتر از کائنات
برون از حد تقریر نیست

دلش بحر یست ز اسرار الهی
از وی که قطره ازمه تا بپاهی
بخواجه زاهد آن پیر صفا کیش
بیجان بازی مولانای درویش

بحق خواجگی کاندربدایت
نمودی درج اسرار نهایت

بان مهر سپهر را چندی
خاتم خواجگان نقشبندی

که صهبای محبت راست ساقی
دری دریای عرفان خواجه باقی

بان سیار سیر بی نهایت
بان سرهنک ارباب درایت

بان بنوع اسرار نهائی
که کس او را نمیداند تودائی

بان دریای زخار معانی
بان سالار اوج لامکانی

زنورش شد سوادهند روشن
وزوسرهند شد وادی-ایمن

بنوردیده فاروق احد
کزو شرع محمد شد ممجد

چراغ محفل باریک بینان
سپهسالار فوج پالک دینان

نسجد هر که داند ارتقایش
نکاهد هیچکس با نقش پایش

بهردودیده آن غوث قیوم
سعيد عروة الوثقاء معصوم

بشیخ عبدالاحد آن نجم ثاقب
محمد مابد و آلا مناقب

بسيف الدين سيد نور محمد
بشمس الدين حبيب الله ارشد

به پیر ما که هست اندر زمانش
هدایت حصرا ندر آستانش

نشد جز بندگی آرامگاهش

ازان شدن نام عبدالله شاهش

نکوم از کمالش که چونست

زهر و صفش که اندیشم فروست

غریب بیکسم بر من بخشای

چو کس مشکل کشان بود تو بخشای

دری بکشای از خوشنودی خویش

برین سرکشته مهجور دل ریش

بهر کس از کرم کردی نگاهی

دو عالم را نمی سنجد بکاهی

ز بحر کز فیوضت کشت ریزان

ز عین مکرمت بر این عزیزان

برجت رشحه هم بردل من

اگر ریزی شود حل مشکل من

زغن هر کیز نشد کاری که باید

کنه زان سان بگفتن در نیاید

ز اعمال بدی خود شرمسارم

نه طاعت نه زبان عذر دارم

چو بر خود بینم از بس شرمساری

بدوزخ خوشترم از رستگاری

پیارم ز میرس از کار خاتم

برسواي میرزد انتقامم

اگر چه بس ستم برخویش کردم
قباحتها ی از حدیش کردم

چه می اندیشم از در بای جودت
خوشم با این همه نقض عهودت

به محض فضل تو امید وارم
تو خود فرموده آمرزگارم

طبع هذا الديوان بين سلطاننا * السلطان عبد المجيد خان محمودا
زاد الله عزه وشوخته وملكه * وابد ظله على الانام ممدودا
بسعي ونظارة ناظرها محمد سعيد * جعل الله سعيه مؤيدا ومساعدودا
وكات تاريخ ختامه من هجرة نبينا * الفا ومأتين وستين محمودا
وفي شهر مبارك من الشهور * كان رسولنا فيه مولودا

* لنقيب الاشراف شيخزاده *
* اسعد الفقير في ختام الطبع *

بنه قطب مدار سلطنت عبد المجيد الحق
بودیوان انتشارنده فیوض ابله مشرفدر

ضمیمه مدنی چقردی اسعد اتاریخی اقداری
جناب خالده دیوان مطبوعی پک الطیفدر ۱۳۶۰

* مکتوبی مالیه سر خلیفه سی عرفان *
* بک ختام طبعه سویلدیکی تاریخدر *

شاه زمان عبد المجيد خالك اوله عمری مدید
باصلدی بو نظم جدید اول داورك احسانیدر

نطق ضیاء الدیندر سرت بهاء الدیندر

بر نسخه نیکیندر اول حضرتک برهانیدر

حضرتکه محبی طریق موج آور بحر عمیق

کر هاره زادور فبق فیض و بجلی کانیدر

کر چه دفين خالك بك فیضیه دلربانك

انواری ایتمز انفسكك تنویر ظلمت شانیدر

عرفان بولوب طبعی ختام بردشدی بو تاریخ تام

باصلدی مولانا جناب خالده دیوانیدر ۱۳۶۰

* دعا گو یان دولت علیه دن الحاج السید خضر *
* البغدادینك ختام طبعه سویلدیکی تاریخدر *

جناب شیخ خالد واصل اسرار ربانی

که ذاتیدر ملقب باضیاء الدین مولانا

کالات و معارفه جهانی شمس عالم وش

منور ابتدی مانند جلال الدین مولانا

نوله مطبوع عالم اولسه دیوانی که اولشددر

ضیا افزای اسرار بهاء الدین مولانا

زمان معدلت عنوان خان عبد المجيد ایچره

باصلدی نو بودیوان جلاء الدین مولانا

خدا قلسون او خاقان کریمی تخت شو کنند
مؤید با فیوضات معین الدین مولانا

همان بیت اخیر خضر یاهر مصرعی اولدی
اکا تاریخ با الطاف نجم الدین مولانا

بجای طبعه که بودیوان خالد قدس سره ۱۲۶۰
زهی طبع اولدی دیوان ضیاء الدین مولانا ۱۲۶۰

* مالیه مکتوبی بجیبی قلمی معارفنداندن *
* جازم افندیکن ختام طبعه بولدینی تاریخدر *

ولایت منقبت صاحب کرامت در خدا قلسون
مدار قطب دوران حضرت عبد المجید خانی

ضیاء شوکتی دنیایی اینسون حشره دگر روشن
فروغ مهر و مه بو عالمی ایندیکجه نورانی
اوشهدر مایه بخش دانش و علم و معارف کیم
ایدرلر سایه لطفنده عالم کسب عرفانی
نیجه نادر نسخ باصلدی عهدنده او خاقانک
رواج فضل و عرفان ایلدی بلبریز دورانی
خصوصا اشته بودیوان مولانای خالد کیم
ایدر نور معانیسی مجلا چشم امعانی

هله الحمد لله طبع اولندی اولدخی مرثده
عزیز مال اوقوفهم ایده کوراسرار پیرانی
ختم طبعه جازم عاجزانه سویلدم تاریخ
جناب خالدک یا هو یاصلدی اش بودیوانی ۱۲۶۰

* معاذ بن جبل رضی الله عنه حضرت نرینک اولاد لرندن وحالا *
* تربیه سی شیخی الشیخ محمد هجرینک ختام طبعه بولدینی تاریخدر *

ساحت کون و مکان از فیض مولانا بشد
موسو مانند کلزار چنان رونق فزا

جمله عالم مستفید از نظره الطاف او
هادی کم کرده راهان ضلالت احتوا
طبع شد این دلکشادیوان عرفان شان او
در زمان حضرت عبد المجید خان خبذا

گشت طبع طالبان و مالکانش سر بسمر
از ظهور طبع سعد و دل بستدش پر صفا
کفت هجری ماده تاریخ باروی شغف
طبع شد دیوان مولانای خالد بازکا
۱۲۶۰

Handwritten text in Persian script, arranged in horizontal lines. The text is written in a cursive style, typical of historical Persian manuscripts. The page shows signs of age, including discoloration and some staining.

